

Egy rendkívüli ember

Történetek Subud tagok Bapakkal kapcsolatos élményeiről

A kötetet összeállította Emmanuel Williams (USA) és Ilaina Lennard (UK)

Forrás: An Extraordinary Man

Stories Of Subud Members' Experiences of Bapak

Bevezető

2008-ban kezdődött, az USA Nemzeti Kongresszuson. Az emberek Bapakkal kapcsolatos élményeiről meséltek. Vicces, mélyen megindító, csodálatos történeteket. Ahogy hallgattam őket, arra gondoltam, hogy a Bapakit személyesen ismerő generáció – akik találkoztak vele az összejöveteleken, várták a repülőtereken, autóval szállították a különböző városokban, zöldséget pucoltak neki a konyhában, alva vagy ébren végigülték a beszédeit – öregszik. Mint ahogy én is. Hamarosan mind elmegyünk, mi, az „első generációsok”. Egy másik dimenzióban a bukott angyalokkal fogunk latihanozni, és a bizottsági pozíciókat teszteljük. És a Bapakhhoz kötődő élményeink el fognak tűnni. Valakinek össze kéne gyűjteni ezeket – gondoltam. Egy könyvben. Feltétlenül.

Aztán rájöttem, hogy az a valaki én vagyok.

Ah, na, jó, oké.

Tehát bejelentettem a szándékomat egy plenáris ülésen és elkezdtem gyűjteni a történeteket.

Ez több mint egy éve volt. Ez alatt az idő alatt a Bapak könyv hangsúlyosan jelen volt az életemben, és furcsa lesz, hogy mostantól kezdve nem fogok dolgozni rajta. Most, hogy elkészült, azon morfondíroztam, hogy miért került az utamba ez a feladat. Három, számomra jelentéssel bíró okot találtam, bár biztos van több is:

Subud olyan, mint egy néptörzs. Egy nap, ha Isten is úgy akarja, több millió, talán több milliárd ember e törzs tagja lesz. Mint minden törzsnek, nekünk is szükségünk van arra, hogy tisztában legyünk az eredetünkkel. E lapokon található számos történet Subud kezdeteiről mesél, különösen arról, ahogy megérkezett a Nyugatra.

Bár én 1961 óta Subudban vagyok, és 7 évig Cilandakban éltem, mégis úgy érzem, hogy amíg ezen a könyvön nem kezdtem dolgozni, fogalmam sem volt, hogy ki Bapak. Most még jobban szeretem őt, mint azelőtt. És azt tapasztalom, hogy ahogy a Bapakkal kapcsolatos megértésem egyre mélyül, úgy mélyül a latihanom is. Lehet, hogy ez azért van, mert, ahogy Pak Kuswanda mondja: „Bapak a latihan”. Ez a spirituális többlet egy nem várt és nagyon örömteli ajándék. Kívánom, hogy Neked is megadasson, kedves olvasó.

Nemrég, egy fiatal, frissen megnyitott Subud tag mesélte nekem, hogy érzi Bapak jelenlétét a latihanban, és bárcsak többet tudna róla. Sokan vannak és lesznek olyanok, mint ez az új tag. Remélem és imádkozom, hogy ez a könyv közelebb hozza Bapakit a fiatalabb és jövőbeni Subud tagokhoz, akik soha nem találkoztak vele személyesen.

A könyvet nekik ajánlom. Azoknak a második, harmadik, ötödik, tizedik „generációsoknak”, a lázadó tinédzsereknek, akik azért távolodnak el a Subudtól, mert a szüleik benne vannak, azoknak a gügyögő kisbabáknak, akiknek az a sorsa, hogy e ködös őszi reggeltől számított hosszú évek múlva belépjenek a Subudba. Áldjon Benneteket a Jóisten.

A könyvben olyan Subud tagok történeteit is olvashatjátok, akik sosem találkoztak személyesen Bapakkal. Bapak most is velünk van.

Az „Egy rendkívüli ember” több mint kétszáz tematikusan rendszerezett történetet tartalmaz. Itt-ott néhány alcsoport is található: egy sor Bapak álom, egy pár kabát történet, és két csodálatos történet a rizsről. A mesélők névsora a könyv végén található.

Az volt a szándékom, hogy a könyv olyan legyen, mint egy kórus: temérdek hang, egyik történet a másik után, és mindegyik sztori a mesélőt és a főszereplőt is életre kelti.

Még sok történet van Bapokról, különösen a nem angol ajkú tagok körében. Remélem, valaki ezeket is összegyűjti és megosztja majd.

Emmanuel Williams, 2009. október

Első fejezet

Bapak természete

Mardiyah Tarantino:

Kulcslyuk perspektíva

Amikor Bapakra gondolok, az első kép, ami eszembe jut, az elefánt és a vakok. Bapak maga volt az Élet, és Bapak mindent visszatükrözött, ami ehhez a világhoz, és persze a másvilághoz tartozik.

(Eredetileg Indiából származó ősi történet, amelyben egy csoport vak ember találkozik egy elefánttal és mindegyik egy részét megtapogatva elmondja, hogy szerinte mi az. Teljes egyet nem értés alakul ki köztük. A történet tanulsága, hogy ha megtagadjuk valaminek a létezését, amit képtelenek vagyunk érzékelni, az a saját korlátunkká válik és diszharmóniához vezet.)

Hubert Ronimund von Bissing:

Bapak aspektusai

Sok történet és élmény ért minket 1957 nyarán Coombe Springsben, de hamis képet festenénk, ha nem tennénk hozzá, hogy maga Bapak sokak számára, akik találkoztak vele, nem tűnt dramatikusként, sőt, finom volt és szelíd, és rendkívül óvatosan bánt mások érzéseivel. Jó humora volt. Ahogy egyre többet találkoztunk, egyre több szintjét és aspektusát láttuk meg. Bizonyos szempontból nagyon emberi, tapintatos és csendes volt. Egy másik szinten, egy másik aspektusában pedig olyan volt, mint egy vihar, egy vulkán, vagy egy földrengés arca.

(Coombe Springs volt az a John Bennett által vezetett Gurgyejev központ, ahova Bapak először megérkezett, innen indult a latihan nyugaton való terjedése.)

Dr. Rachman Mitchell:

Hibák

Azt akartam mondani, hogy Bapak egy király vagy herceg volt, és most is az, de ez nem írná le őt. Tudjátok, hatalmas lélek lakozott benne. És mégis, velünk volt, megosztott velünk dolgokat, és bocsánatot kért tőlünk a gyarlóságaiért és gyengeségeiért, amelyek léteztek. Ha tényleg bocsánatot kért miattuk, akkor valóban léteztek. Elkövetett hibákat és tudta, hogy hibázott. Ez az én szememben nem csökkentette a nagyságát, hanem hozzáadott ahhoz. Vannak, akik teljesen tökéletesnek akarták látni. Bapak azt mondta, hogy egyetlen egy valaha élt tökéletes ember volt: Jézus Krisztus.

Kuswanda:

Bapak a latihan

Egyszer a Ramadhan böjti hónapja alatt, egy késő délutáni órán éppen zuhanyoztam, hogy felkészüljek Bapak esti beszédének a meghallgatására. A hónap 21.-ik estéje volt. Azon gondolkodtam, hogy miért akarnak egyes Subud tagok fizikai közelségben lenni vagy beszélgetni Bapakkal? Felidéztem Bapak egyik beszédét, amelyet a 7.-ik angliai világkongresszus után Cilandakba való visszatértekor mondott. Ebben Mas Adjiról mesélt nekünk, akinek nem akaródzott elfogadni a Subud Youth elnöki pozícióját, mert ez azt jelentette volna, hogy kötelességei ellátásához gyakran kell távol lennie Bapaktól. "Emiatt nem kell aggódnod."- mondta Bapak. "Bapak mindenhol ott van". Arra is visszaemlékeztem, hogy Bapak azt mondta nekünk, hogy ő nem egy követő, (arabul "ummat"), vagyis, hogy ő egyik spirituális hírnöknek sem követője.

Ekkor hirtelen egy mély megértés futott végig rajtam: a spirituális Bapak a Subud latihan maga kell, hogy legyen. Ramadhan után Bapak megerősítette ezt. Az S. Widjojo nagytermében gyűltünk össze valamilyen Bank Susila Bakti-val kapcsolatos alkalomból.

Bapak elkezdte kérdezgetni a jelenlévőket – főleg a külföldi Subud tagokat – hogy mit kaptak a latihanban a böjti hónap alatt. Bapak elmagyarázta azoknak, aki megosztották valamilyen élményüket, hogy ezeknek még nincs akkora súlya, mint egy Lailatul Qadar-nak – amely képes jobb irányba megváltoztatni az életét annak, aki kapja.

Aztán Bapak váratlanul engem kérdezett, és én elmodtam neki, amit a délutáni zuhanyozás közben kaptam Ramadhan 21.-ik napján, hogy Bapak a latihan. Bapak megerősítette: "Igen, ez így van, és Te egy Lailatul Quadart kaptál".

Azóta megértettem, hogy a latihant, Isten ajándékát az emberiségnek, Isten egy személyen, Bapak Muhammad Subuh-on keresztül közvetítette. Ő a fizikai megtestelése ennek az ajándéknak, hogy az emberek megérthessék. Nem kell fizikailag Bapak közelében lennünk, mert minden alkalommal, amikor a latihan állapotában vagyunk, Bapak velünk van, és ez így lesz mindörökké, Bapak mindig velünk lesz.

Pak Kuswanda három terminuson keresztül volt Subud Indonézia elnöke, nagyon közel állt Bapakhoz, Mas Adji pedig Bapak unokája volt). Az S. Widjojo központ egy nagy irodaház Jakarta központjában, amit Subud építészek terveztek, többek között Sharif Horthy). A Lailatur Qadar az az isteni kegyelem, ajándék, amelyet a Ramadhan utolsó 10 napja alatt kaphat meg a szerencsés böjtölő.

Hartati Horthy:

A latihan óceánja

Amikor a Cipanasi hegyekben voltunk, a szobám Bapak szobájával szemben volt, és mint minden indonéz házban, itt is voltak a falban szellőző nyílások, a plafonhoz közel. Az én szobám a folyosóra nyílt és Bapaké velem szemben volt, így egész éjjel hallottam Bapakit énekelni, latihanozni, és ez egy rendkívüli élmény volt. Mintha egy latihanból szőtt Atlanti óceánban lennék, és időnként felbukkannék levegőért.

Úgy tűnt, hogy éjszaka nem sokat alszik, legalábbis amikor fel-felébredtem, mindig hallottam, hogy latihanozik, mozog. Ennyire közel lenni Bapakhoz, majdnem ugyanabban a szobában, nagyon erőteljes élmény volt, és hatalmas közelség érzését eredményezte a latihanhoz.

Sharifin Gardiner:

A másik Bapak

Egy este a Nagy Ház (*Bapak akkori otthona*) első emeletén megbeszélést tartottunk az S Widjojo-ról és a Hotel Projectről. Mindkettő szponzorálási gondokkal küzdött. Bapak rendszeresen részt vett ezeken a megbeszéléseken. Egy kicsit ideges voltam, mert előre sejtettem, hogy mi fog történni. Volt egy bizonyos összegű örökölt pénzem. Bapak így szólt: „Sharifin, gondoskodnod kéne öreg napjaidról, és befektetni a hotel projectbe. Mennyit fogsz befektetni?”

“Hát, Bapak, nem tudom. Talán ennyit (egy kisebb összeget).” – válaszoltam.

A megbeszélésen számomra az volt a legfontosabb, hogy az emberek elkezdtek mindenféle kérdéseket feltenni Bapaknak, és ő ezt mondta: “Nagyon jó dolog, amikor az emberek kérdeznek Bapaktól, mert ha kérdezel valamit ettől a Bapaktól” – megveregette a combját – “akkor a másik Bapak megadhatja a választ.” Biztos vagyok benne, hogy mások is leírták ugyanezt. Bapak egyrészt egy kedves jávai nagypapa volt, akit láttunk és szerettünk, de ugyanakkor ott volt ez a hatalmas lény, aminek valamilyen szinten tudatában kell lennünk.

Matthew Lambert:

Bapak horoszkópja

1958-ban megjelent John Bennett: Subud, a Nagy Életerő című könyve franciául, amelyben bemutatta Subud eljövételét a világba. A mű elolvasása után, a marseille-i Rochana azon tűnődött, hogy mit látna egy jó asztrológus Bapak horoszkópjában. Így tehát felkért egy asztrológust, hogy készítse el számos fontos ember horoszkópját, Bapak születési dátumát (1901. június 22., hajnal, Indonézia) is megadva.

Rochana ezt írta: “Soha nem felejttem el az asztrológus arckifejezését, amikor elmentem hozzá a kész horoszkópért.”

“Ismeri ezt az embert?” – kérdezte.

“Nem, de remélem, egy nap megismerem.”

“Ez az ember hatalmas segítség lehet Önnek! De nem a dolgok hétköznapi szintjén!”

És az asztrológus elmesélte neki, hogy Bapaknak milyen nehézségekkel kell szembenéznie élete során, még a saját családján belül is.

Rochana nagyon meglepődött, mert meglehetősen naívan addig azt gondolta, hogy Bapaknak sohasem kell szenvednie. Az asztrológus ugyancsak megjósolta Bapak utolsó házasságát Ibu Mastutival.

Aztán hirtelen azt mondta: “Tudja, valójában nagyon nehéz beszélni erről az emberről. Hogy is mondjam? Először is, ilyen bolygóállás nem jön létre száz évente, sőt, ezer évente egyszer sem! Ennek semmi köze a hónaphoz, a születési helyhez és időhöz, a születés körüli csillagállás számít a legtöbbet. Ez az ember hajnalban született, a küszöbön áll, kinyit egy ajtót, mutat egy utat, egy új utat. De az egész világnak mutatja ezt az utat! Ez az ember tudja, hogy hova megy a halála után! Tudja, hogy honnan jött! Ha a materiális szinten is olyan akarna lenni, mint amilyen spirituálisan, akkor a világ leghatalmasabb iparmágnása lehetne. Lehet, hogy őrülnék néz, de ennek az embernek olyan horoszkópja van, mint a Prófétáknak.”

Ezután Rochana csatlakozott a Subudhoz.

Richard Milles:

Egy másik asztológus (részlet Subud tapasztalatairól írt könyvéből)

Tíz évvel ezelőtt megkértem egy asztológus barátomat, hogy készítse el Bapak horoszkópját. Amikor elhozta megmutatni, Rochana asztológusához hasonlóan ő is el volt képedve.

“Soha nem láttam még ilyen horoszkópot, hihetetlen a potenciálja! Kétlem, hogy valaha az életben látni fogok még egy ilyen. Ennek az embernek korlátlan a kapacitása a nehézségek és a szenvedés leküzdésére” – valami ilyesmit mondott. Az asztológus később belépett a Subudba.

Alfathah Kerner:

Bapak életrajza

Egyszer Ibuval és Rochanawatival (*Bapak második felesége és lánya*) voltam és az asztrológiával szórakoztunk, amikor bejött Bapak.

Megmutatta nekem a tenyerét, és nagyon meglepődtem, mert ilyen vonalakat még soha nem láttam. Az életrajz és a sorsvonal egymásba fonódó volt, míg minden egyéb tenyérben, amit eddig láttam, a kettő egymástól külön futott.

Egy másik alkalommal Bapak azt mondta nekem: “Néha láthatod Bapakot itt ülni, de az nem az igazi Bapak. Az igazi Bapak egy másik bolygón segít.”

Megleپödtem, de Rochanawati azt mondta: “Bapak folyton helyet változtatott a szobában, de bárhova ment, te mindig utána mentél, és ez azt jelenti, hogy mindig követni fogod Bapakot.”

Egyszer Bapak így szólt hozzám: “Minél hosszabb ideig vagy Subudban, annál jobban fogsz félni Bapaktól.” Ez a legelején volt, amikor egyáltalán nem féltünk tőle, hanem mindig a közelében akartunk lenni.

Rochanawati Bapak második feleségének, a “nagy Ibunak” a lánya volt, akiről Bapak egyszer azt mondta: Rochanawati a földön élő legspirituálisabb nő. Érdemes az ő mondásait, beszédeit is figyelemmel kíséreni.

Raymond Lee:

Nevetés és szeretet

Hogy milyen volt Bapak fizikailag? Leginkább is egyfajta könnyedségre és nevetésre emlékszem. A nevetés csak úgy áradt, mint egy hegyi forrás. Annyira könnyű és áramló volt, hogy még amikor Bapak a legjelentősebb univerzális titkokról vagy egy ember legnehezebb problémáiról beszélt, akkor is, egyszer csak mondott valamit, pl. hogy: „Hát igen, ez és ez az illető ilyen”- és csak nevetett. Emlékszem, egyszer Isaac Geoff-al, aki akkoriban Jakartában élt, jöttünk ki Bapak irodájából és Bapak előtte leírt különböző embereket. Geoff rám nézett és azt mondta: „Tudod, ez nagyon érdekes. Bapak egyszerűen csak olyannak látja az embereket, amilyenek, látja a természetüket, és teljesen elfogadó, nincs benne semmiféle ítélet. Csak látja, hogy milyen valaki, és nincs elvárás arra, hogy megváltozzon. Olyan az illető, amilyen, és ezért úgy viselkedik, ahogy.” Nagyon fontos volt nekem, hogy így kezdjem látni az embereket és sokáig tartott, amíg ez akár megközelítőleg is sikerült. De Bapak így látta az embereket.

Bapak olyan teljes igazságokat tudott megfogalmazni egy emberről olyan könnyed és szeretetteljes módon, hogy soha nem volt sértő, nem okozott fájdalmat. Viccelődött Tutin, hogy soha nem tud egy helyben nyugton maradni, vagy Simon Guerrand-nak azt mondta, hogy soha ne nyisson vendéglőt, mert tönkremegy, mivel szeret állandóan enni. Ha bárki más mondta volna ezeket a dolgokat, az biztosan zavaró és fájdalmas lett volna, de Bapak úgy tudta mondani ezeket az abszolút megvilágosító dolgokat a saját természetünkről, hogy nem okozott zavart az érzéseinkben.

Ha Bapak előtt álltunk egy kérdéssel, Bapak nagyon csendesen ült ott, majdnem teljesen üresen, csak ült, de aztán a jelenlétünk és a szükségletünk valamit életre keltett, mintha egy szökőkút törne fel Bapakban, és előre hajolt és jelen volt, és azt adta, amire épp szükségünk volt. Ránk reagált.

Raymond Lee Tuti testvérének, Mutinak a férje. Amikor Sharif épp vagy már nem fordított Bapaknak, akkor ő látta el ezt a feladatot. Simon Guerrand a híres francia divatház, a Hermes társtulajdonosa, régi Subud tag, a Subud nagyvonalú támogatója, és igen, szereti a hasát...

Sharif Horthy:

Bapak fizikai lénye

Életemben először 1959-ben találkoztam Bapakkal, amikor megérkezett Coombe Springsbe közvetlenül az első Subud Világkongresszus előtt. A nagyteremben vártunk rá. Én kísértáltam a kapu elé éppen akkor, amikor az autók megérkezvén a reptérről begördültek a ház elé. Gyorsan megpróbáltam visszamenni, mert bent kellett volna várnunk, de már késő volt. Odaszegeződtem a keskeny előszoba falához amikor Bapak elment mellettem, egészen közel hozzám. Ahogy elment mellettem egy nagyon furcsa érzésem volt: mintha senki nem lenne ott.

Ezt nem könnyű leírni, szóval kérek, legyetek türelmesek velem. Általában, amikor valaki elmegy mellettünk nagyon közel, akkor egyfajta kisugárzást érzünk, és híres vagy fontos emberek esetében ez elég erős. De Bapaknál nem volt semmi. Az volt a benyomásom, hogy Bapak fizikai lénye olyan, mint egy öltöny vagy egy paraván, amely eltakar egy másik valóságot.

Ez a furcsa élmény egy néhány héttel később tovább erősödött, amikor egy színész barátom odarángatott egy eladásra szánt fényképekkel teli fal elé, amelyek Bapakot és családját ábrázolták. „Nézd ezt meg!” - mondta izgatottan és két Bapakról készült fényképre mutatott. „Látod? Az egyikén úgy néz ki, mint egy százéves öregember, akinek erőfeszítésébe telik felállni és éppen csak fáradtan mosolyog. Aztán ezen a másik képen egy ereje teljében lévő férfi, a harmincas éveinek vége felé, tele energiával. És Bennett úr nagyon magas ember, sokkal magasabb, mint Bapak, igaz? Akkor hogyan lehetséges, hogy ahogy itt egymás mellett állnak Bapak magasabbnak tűnik?” Elmagyarázta nekem, hogy ezt a fajta fizikai átalakulást megjeleníteni minden színész álma, de Bapak előtt még senkit sem látott, aki meg tudta volna valósítani.

Ez nagyon jó megfigyelés volt. Később magam is észrevettem ezt a könnyedséget Bapak lényében, nem csak a mozdulataiban és a megjelenésében, hanem egész valójában. Valami olyan szabadság lengte körül, amit soha senki másnál nem tapasztaltam, legkevésbé azoknál az úgynevezett híres embereknél, akikkel találkoztam. Bapak a legfesztelenebb ember volt, akit valaha láttam.

Ahogy teltek az évek, az életem és sok coombe-i barátom élete, fokozatosan közelebb vonzódott Bapak köreihez. Mindannyiunknak megvolt a maga hatásköre. Varindra Vittachi, tüzes és fantasztikus, mint a Halley üstökös, amint megérkezik Cilandakba néhány napra, aztán ismét eltűnik a semmiben, míg én végül a közelben maradtam, mint Bapak tolmácsa, félállású titkára és egy fajta kissé inkompetens komornyikja. Megszoktam a „fizikai Bapak” közelségét, bölcsességét, humorát és végtelen kedvességét, de mindig maradt egy távolság kettőnk között, mert folyamatosan tudatában voltam a „másik Bapak”-nak.

Nem hiszem, hogy ez a tapasztalat nagyon különbözött volna a többi akkoriban Wisma Subudban élő barátom benyomásaitól. Az erő, amely mindannyiunkat odavonzott abból a másik Bapakból áradt, aki a látható Bapak mögött volt. Hogy ki volt az? Soha nem tudtam erre a másik Bapakra, mint személyre gondolni, inkább, mint egy másik világra néző ablakra. A fizikai Bapak számomra olyan volt, mint egy függöny, amely ezt az ablakot próbálja kevésbé zavaróvá tenni számunkra, átlagos emberek számára.

De így is elég zavaró volt. Néha szégyenkezve ültem Bapak mellett, mert éreztem a bennem lévő tisztátalanságot, mint a hányást, amit nem mertem kiengedni, hogy Varindra igen képletes leírását használjam. Máskor beléptem egy szobába ahol Bapak tartózkodott, és úgy éreztem, mintha az univerzum központjához kerültem volna közel, egy tökéletesen biztonságos és teljesen békés helyre. Megint máskor Bapak érintése a karomon olyan szeretet érzéssel töltött el, mintha arany láva ömlött volna végig a testemben. Hát ez annak az áhíthatnak és tiszteletnek a forrása, amit éreztek a hangunkban, amikor Bapakról beszélünk. Ez a hatás spontán volt és ellenállhatatlan. A fizikai Bapak nem bátorította, inkább elviselte és nyűgnek tekintette. Ő mindig próbált hétköznapien viselkedni, hogy az emberek ne érezzék magukat kényelmetlenül jelenlétében.

Gondolom, talán megértettem egy kicsit – amennyire fejlődésre szoruló állapotom engedte - hogy mit jelent, amikor Isten kiválaszt valakit arra, hogy Hírvivője legyen. Annak az embernek teljesen meg kell adnia önmagát Istennek, hogy valami sokkal hatalmasabbat közvetíthessen.

Tehát számomra „a másik Bapak” és ahonnan a latihan jön, egy és ugyanaz. Ezért hiszem, hogy Bapak beszédei, amelyek bizonyosan a másik Bapaktól jöttek, valójában ugyanazt a minőséget hordozzák, mint a latihan. Különben a beszédek hogyan is kerülhetnék meg az elménket, ha szükséges, néha mély álomba merítve bennünket, és hogyan találják meg a lelkünket?

Volt-e a „fizikai Bapakhoz” való közelségnek spirituális előnye? Nem tudom. Nem hiszem. Nem mindenki lehetett fizikailag közel Bapakhoz, de a spirituális előnyök a másik Bapaktól származnak, és az mindig elérhető volt és mindig elérhető marad minden Subud tag számára. A távolság csak azon múlik, hogy mennyire vagyunk hajlandóak közel kerülni hozzá.

Maryam Kibble:

Tényleg Istentől

1956-ban nyitottak meg, egy évvel korábban, mint mindenki mást, tehát amikor '57-ben Angliába mentem Bapakkal találkozni, akkor már egy éve latihanoztam, szóval valahogy már kaptam a latihant. Lehet, hogy arra születtem, hogy latihanozzak, nem tudom, de nagyon könnyen kaptam, így Bapak engem használt azoknál a teszteléseknél, amiket nyugaton addig még senki nem látott.

Például egyszer kihívott az összegyűltelek előtt és arra kért, hogy mutassam meg (*latihanban*), hogy honnan jön a latihan. A kezeim felnyúltak az ég felé. Annyira zöld voltam még! Nem tudtam én semmiről semmit, és a kezeimet mintha felhúzták volna, mutattam felfelé. Ezek számomra is új tapasztalások voltak. Ezután azt mondta: „És hol van Bapak?” - miközben ott ült egész közel hozzám. „Bapak itt van, tudjátok?” De a kezeim ismét felfelé lódultak, mindkettő, és körbe kellett fordulnom, amiből azonnal tudtam, hogy Bapak mindenhol ott van, és valóban Istentől jön.

Ezután kért, hogy mutassam meg, honnan ered Raszputyin ereje, és a kezeim újra felemelkedtek, a hátam mögé kerültek, és a föld felé mutattak. „Igen, ez az ásványok ereje, és ezért nem tudták megölni Raszputyint. Nagyon ördögi ember volt. Az ásványi szintű erő minden hatalmával rendelkezett.”

Mariam Kibble-t Husein Rofé nyitotta meg Cipruson, egy évvel azelőtt, hogy Bapak először nyugatra jött. Lényegében Husein Rofénak (meg a Jóistennek) köszönhető, hogy Bapak elindult nyugat felé. Mariam még arról is nevezetes, hogy ő nyitotta meg Rahmaniyát. ☺

Pak Siregar:

Bapak életkora

Mialatt a csütörtöki csoportra vártunk az oldalsó szobában, a cilandaki latihan terem előtt, Bapak néha tesztelést csinált a jelenlevőkkel. Egyik ilyen alkalommal megkérte Rachmat Pane-t, hogy mutassa meg a latihanban, mennyi idős Bapak. Szokás szerint Rachmat felállt, és lecsukta a szemét, hogy átadja magát a Bapak lelkének a koráról kapott válasznak.

Száz éves... kétszáz éves... ötszáz éves... ezer éves... ötezer éves... és így tovább, egészen egymillió évig. A tesztelést itt befejeztük, mivel nem volt szükség a folytatásra, bár a valódi életkorát még az utolsó szám sem fejezte ki.

Faisal Sillem:

Sietve el

Néha nehéz volt Bapak közelében lenni. Emlékszem, amikor 1971-ben Cilandakban a világtalálkozón odamentem hozzá, hogy üdvözlöm. Kezet fogtunk, majd én sietve odébbálltam. Nem tudom, miért tettem így, valahogy muszáj volt. Nem tudtam tovább ott maradni. Ez valamifajta spirituális hatás volt, amit nem tudok megmagyarázni, de ő annyira erőteljes, annyira magasságos volt, vagy mi, hogy nem tudtam elviselni a jelenlétét, a közelségét. Később hallottam, hogy ez nem ritka jelenség volt. Ez volt az egyetlen alkalom, hogy magam is éreztem.

Faisal holland származású Subud tag volt, akinek nagyon sokat köszönhetünk: ő állította össze és kezelte Bapak beszédeiből az archívumot.

Pak Siregar:

Kávés és szivarok

Bapak mindig együtt ült azokkal a régi latihan terem előtti várószobában, akik vártak a sorukra, latihan előtt vagy után. Mindenféle témáról szó esett. Amikor 9 után Bapak lejött a Nagy Házból, több pohár kávét készítettek oda az asztalra, és a beszélgetés hajnali kettőig folyt, amíg a kakasok kukorékolni nem kezdtek.

Az egyik csütörtök este egy Bapak előtti széken ültem. Rápillantottam az érintetlen kávéra az asztalon, és magamban azt kérdeztem, hogy miért nem kínáltak meg bennünket. Abban a pillanatban, hogy a kérdés felmerült bennem, Bapak így szólt: „Ó, miért nem ittál semmit fiam? A kávé talán már ki is hűlt.”

Egy másik csütörtök este, Bapak drága szivarjaira gondoltam, amiket gyakran szívott ezeken az alkalmakon. A szívemben ezt kérdeztem: „Ilyen nehéz időkben Bapak miért szív drága külföldi szivarokat?” Megint ugyanaz történt. Még bennem rezgett a kérdés, mikor Bapak hirtelen megszólalt: „Ezek a külföldi szivarok nagyon drágák fiam, de hát Bapak azért szívja

őket, mert Subud tagok küldik neki tengerentúlról. Mielőtt elfogyna egy adag, már érkezik is a következő!”

Azóta semmilyen kérdés nem merült fel bennem többé Bapak jelenlétében.

Arthur Abdullah Pope:

Bapak szemébe nézni

Mindig lenyűgözött, hogy Bapak akkoriban mennyire törődött a tagok problémáival, még akkor is, amikor levelekre válaszolt.

Egy reggel éppen befejeztem a fürdést, és anyaszült meztelenül álltam a fürdőszobában törülközővel a kezemben, és a vendégház fejmagasságban lévő ablakán kémleltem kifelé, amikor hirtelen megjelent Bapak feje az ablakban, az enyémtől kevesebb, mint fél méterre, ami igencsak sokkoló volt.

Bapak éppen egy olyan tag levelére válaszolt, aki új karrier irány kérdésében kért tőle tanácsot, és azért keresett meg engem, hogy megkérdezze tőlem, jelenleg mivel foglalkozik az illető.

Ez volt az egyetlen alkalom, amikor lehetőségem nyílt közelről Bapak szemébe nézni. Mások is beszámoltak erről: olyan volt, mint az univerzum legtávolabbi láthatárába belenézni. Talán ezért kerülte Bapak általában, hogy mélyen valaki szemébe nézzen?

Ismana, Bapak fiának, Harjononak a felesége:

Eggyé válás

Áldottnak érzem magam, hogy mindig kérhettem útmutatást Bapaktól. Néha már akkor megértett, mielőtt megszólaltam volna. Rendkívüli volt, ahogy Bapak mindig megértett. Egyszer azt mondta nekem a gyerekeim előtt, hogy: „Nézd, eggyé válsz velem. Amit érzek, Te is érezni fogod. Amit érzel, én is érteni fogom.”

Harlinah Longcroft:

Valódinak lenni

Bapak csodálatos példája volt a munkában való kitartásnak. Még Ramadan alatt is, még amikor kínlódott a rossz szívével és a cukorbetegséggel, akkor is bejött és dolgozott, és példát mutatott, és akkor is elvárta, hogy szépen öltözködjünk, meg ilyesmi. Azt hiszem, ez a legmaradandóbb emlékem Bapokról:

Rohanna Salom:

A kövekhez beszélni

Lementünk a tengerpartra Bapakkal, és egyszer csak megállította az autót és bement az óceánba. Körülbelül egy óra hosszat a vízben maradt, a köveket, korallzátonyokat szemlélve. Nem tudtuk, mit csinál, amikor olyan intenzitással nézi a köveket. Aztán később megkérdeztük Sharifot, „Mi történik itt?” És ő így válaszolt: „Bapak sok követ látott. Beszél hozzájuk.” Ez egy emlék. Wow. Ezekben a kövekben lelkek vannak.

Ibu Mastuti (Bapak harmadik felesége):

Bapak és a zene

Bapak szokott játszani a gambangon, és amikor játszott, mindenki köré gyűlt hallgatni. Az emberek még a kertbe is bejöttek. Amikor kettesben voltunk, arra kért, hogy latihanozzak, miközben ő a gambangon játszik, hogy a testem minden porcikája életre keljen.

Bapak nagyon spontán ember volt. Gyakran csinált ad hoc dolgokat. Egyszer, a hajnali ima után azt mondta: „Menjünk Solo-ba.” Solo Jakartától nyolcórányi vonatútra van!

Bapak egy őseiről szóló levelet akart elhozni a szultán palotájából. „Bapak azt mondta, hogy megyünk Solo-ba tehát megyünk! Amikor megérkeztünk, a levél már elkészült, és ott várt ránk.”

Maryam Kibble:

Az igazi apám

Bapakot gyakran láttam pizsamában sétálgatni. Nagyon fesztelen volt. Úgy éreztem, mintha a gyermeke lennék. Különös volt. Valójában gyakran úgy beszéltem róla, hogy papa, ami elég hülyén hangzott, de annyira közel éreztem magam hozzá. Hiszen ő tényleg az apám. Gondolom, más is így érzett.

Dr. Rachman Mitchell:

A showman

Bapak nagy showman volt. Szerette feldobni a dolgokat. Szerette, ha az emberek dalra fakadnak és táncrea perdülnek. Ő maga is felállt, és énekelt, pantomimezett, és ilyesmi, hogy megnevegtessen bennünket. Mindig, amikor Bapakra gondolok, a nevetése jut eszembe, ez a nagyon-nagyon könnyű nevetés, ami annyira megnyugtató volt... Nem mélyről jött, hatalmas könnyedség volt benne.

Mi eléggé komolyak voltunk beszélgetés közben, mert az érzéseink még nem voltak elég nyitottak, tiszták és világosak ahhoz, hogy sok mindent kapjunk... De Bapak, akinek az érzései nagyon tágasak és mélyek voltak, könnyedén meg tudott kapni olyan dolgokat, amiket mi

nem. Mindazonáltal, nagy paradox volt a Bapakkal való együttlétben. Soha nem tűnt távolságtartónak.

Hermina Dobson:

A két Bapak

Bapak az első perctől kezdve apai személy volt nekem. Talán azt mondhatom, hogy kétfajta emlékem van róla. Az egyik nagyon személyes. Egy emberi lényről, Pak Subuhról. A másik Muhammad Subuh Sumohadiwidjojo-ról, a spirituális férfiről. Az elsőbe tartozik, amikor nagyon intim családi helyzetekben láttam Bapakit, a wolfsburgi látogatásaik alatt, ahol akkor laktam. Emlékszem Bapakra és Ibura alsóneműben szaladgálni, teljesen fesztelenül, és mindenféle körülményekhez alkalmazkodni az utazásaik során.

Például találkoztam vele Angliában, a „White Ladies” nevű házban, Anugraha közelében. Cilandakból jöttem, hoztam neki egy kis kecapot (édes indonéz szójaszósz). Leült a konyhaasztalnál, és megkérdezte, hogy vagyok, és hogy utaztam. Aztán azt mondta: „Gyere, megmutatom a házat”. Büszkén megmutatta azt a gyönyörű házat, Ibu Mastutival együtt, aztán csak ültünk, és hétköznapi dolgokról beszélgettünk...

És láttam Bapakit türelmetlenné mialatt Ibu – a második felesége, az imádott Ibu – készülődött a szobában egy beszéd vagy egyéb program előtt. Bapak fel-alá járkált a folyosón Ibu szobája előtt és várt és várt, és tudára adta, hogy itt az ideje, hogy elkészüljön. Tehát mindenféle aspektusa volt, néha szórakoztató, néha barátságos, Bapak közelsége mindig csodálatos atmoszférát teremtett.

De a másik Bapak – aki talán az igazi – nagyon más volt. Bárki mással összehasonlítva, akit életemben láttam, a legszembeütőbb különbség, hogy minden, ami Bapakon keresztül jött, amit kifejezett, amit mutatott nekünk, az eredeti volt. Nem valaki másnak az utánezata, vagy valami, amit hallott. Teljes mértékben eredeti volt. Rajta keresztül jött abban a pillanatban, és néha nagyon viccesen, csodálatos humorérzékkel. Lehetett ez valakinek vagy valaminek a fizikai utánezása, vagy egy tanács, spirituális tanács általános dolgokról, a latihanról, vagy a személyes problémáinkról. Ez a másik, igazi Bapak főként akkor jött elő nekem, amikor beszédet mondott, vagy a tesztelések alatt, és ezért nagyon hálás vagyok.

Salamah Pope:

Bapak és a nők

1. Érdekes volt, ahogy néhány dologgal kapcsolatban Bapak véleménye változott. Az 1960-as évek közepén Bapak valami ilyesmit mondott: „Persze a nők nem sokat érnek mikor már túl vannak a termékeny életszakaszon” és én azt gondoltam: „Igen, persze, persze, mikor egy nő már túlhaladja a termékeny korszakát, nincs semmi értéke.” A 70-es évek közepén Bapak azt mondta: „A középkorú nők nagyon hasznosak, mert szociális munkát tudnak végezni, és felhasználva a gondoskodó képességeiket, a közösségért tudnak tenni.” Akkor már én is egy kicsit idősebb voltam, és azt gondoltam: „Igen, ez így van, így van.” A 80-as években Bapak pályaválasztási tanácsokat adott a lányainknak, míg azelőtt, amikor a 60-as években fiatal

nők Cilandakba utaztak és tanácsot kértek Bapaktól: „Mit csináljak? Kihez menjek feleségül? Hová menjek?”, Bapak mindig azt válaszolta: „Menj vissza és élj a szüleiddel amíg meg nem házasodsz.”

Hát, ez az évek során megváltozott, és Bapak ilyesmiket kezdett mondani: „Igen, lehetnél könyvelő. Lehetnél tanár...” Aztán felnőttek az unokái – Tuti, Muti, és különösen Indra és Tiqna – és ez reveláció lehetett Bapaknak arról, hogy milyenek a fiatal nők. Harcoltak az indonéz forradalomban. Nagyon talpraesettek voltak, és helyén volt az önbizalmuk. Utaztak, külföldiekkel ismerkedtek. Valahogy ösztönösen magabiztosak voltak. Bapak még mindig azt várta volna, hogy majd ő tanácsot ad nekik, de ők a maguk elképzelései szerint éltek. Azt hiszem, ők négyen nagyon sokat tanítottak Bapaknak.

2. Valahogy úgy érződött, mintha az összes Cilandakban élő nő csendben szerelmes lett volna Bapakba. Egy-kettő nem is volt annyira csendben ezzel kapcsolatban, és az egyikük mindig közvetlenül Bapak elé akart ülni. Gyakran engem kértek meg, hogy mozdítsam el onnan, mert az indonézek olyan finomak, hogy ők maguk nem tették meg. Egyáltalán nem kedveltem ezt a tevékenységet, mikor meg kellett kérnem, hogy menjen távolabb, ő meg újra és újra ellent mondott. Ő volt a legintenzívebben szerelmes Bapakba.

Azt hiszem, hogy a legtöbbünknek, aki férjnél voltunk, könnyű volt félretenni ezt az érzést Bapak iránt, aki nagyon jóképű volt. Én azt mondtam magamnak: „Oké, persze, hogy Bapak vonzó férfi. De nekem férjem és gyerekeim vannak, és őrölük kell gondoskodnom, és punktum.”

Amennyire én tudom, összesen egy olyan nyugati nő volt, aki valaha felkeltette Bapak érdeklődését. Egy nap ez a nő nálunk volt, valamiféle ünneplés volt. Igen, a születésnapom volt! Mindenki eljött. Bapak is ott volt, és ez a nagyon szép nő, aki egy 30 év körüli özvegy volt, és Bapak énekelt neki egy szerelmes dalt. Csak később jöttem rá, hogy Bapak tényleg neki énekelt, de a nő nem vette ezt észre. Egy tradicionális jávai dal volt. Ezek a dalok különböző hangulatokra íródtak, és amit Bapak énekelt, az az asman landana volt, amikor a szeretők találkoznak. Tudtam, hogy ez szokatlan, és a nőnek semmi nem tűnt fel. Bapak énekelt, mi pedig hallgattuk. A nő nem realizálta, hogy a dal kifejezetten neki szól. Ez nagyon szép volt. Bapak egyszerűen csak énekelt neki egy szerelmes dalt, és kész.

De a Bapaknál idősebb, egyedülálló nőkkel mindig volt valami különleges. Olyan érzés volt, mintha ők Bapak lényének a részeként élték volna meg magukat, mert ők özvegyek voltak, és megszolgálták a visszavonultságukat. Voltak ott nagyon szép, kedves nők, és nekik valami különleges kapcsolatuk volt Bapakkal, ami nekünk, férjes nőknek nem volt.

Husein Rofé:

A tükörember

„The Path of Subud” 88-89. oldal

Bapak ritkán kezdeményezett beszélgetést valami új témáról, és ugyanazzal a könnyedséggel és érdeklődéssel beszélt a szerencsejátékról, a rizs áráról, vagy föld alatti kincsekről. Azt mondta, hogy ez egy Isteni minőség, hiszen Isten természete olyan, hogy mindig elérhető az

ember számára, olyan formát öltve, ami inkább vonz, mintsem csodálatra vagy taszításra késztet. Ha egy néger lát egy angyalt, akkor egy feketebőrű angyalt lát, mert egy fehérbőrű angyal nem lenne értelmezhető számára.

Hogy ki, mit tudott kapni Bapaktól, az attól függött, hogy az illető mit hozott neki. Bapak olyan volt, mint egy tükör, ami a saját ismeretlen mélységeit tükrözte vissza. És csak azért mutatta meg a bölcsességét és azt a képességét, hogy tudta az ismeretlent, hogy másokat is arra biztasson, hogy fejlesszék ki ezt a tudást.

Azt mondta nekem, hogy ha egy három éves gyerekkel ül, akkor úgy érzi magát, mint egy gyerek, és úgy kezd játszani, mint az unokája, a saját életkorának minden tudatosságát elveszítve. Egy nővel szemben ülve nőnek érezte magát. Ez a képesség volt a vonzerejének a titka, ezért tudott hatással lenni másokra, és elnyerni az odaadásukat. A saját személyiségének a teljes semlegesítése tette képessé arra, hogy magára vegye annak a tulajdonságait, akivel éppen beszélt.

Harris Roberts:

Hozzáférés

Amikor meghalt a bátyám, az anyám és én éppen Cilandakban voltunk. Ő az Egyesült Államokban halt meg. A carmeli Subud ház felé vezetett, valami történt és nekiment egy fának. A telekommunikáció nem volt valami jó abban az időben. Szóval mi mondjuk hétfő este 7-kor vagy 7.30-kor tudtuk meg. Aztán Bapak üzent, hogy menjünk fel hozzá. Odamentünk, és ő várt ránk. Azt mondta: „Azonnal oda kell utaznotok, mert amikor valami ilyesmi történik, az ember tudni akarja, hogy történt.”

Mondtuk, hogy valaki már telefonált, és a Szingapúrba induló összes járat tele van. Nem tudunk repülni. Bapak azt mondta: „Ha most kimentek a reptérre, el tudtok repülni Sydneybe.” Így beültünk az autóba, kimentünk a reptérre, és feljutottunk egy repülőre. Az egyik sydney-i járatra volt hely, és minden más tele volt. Honnan tudta ezt Bapak? Nem telefonált a repülőtérré. Mondhatnánk, hogy ez látnoki képesség, de én találkoztam látnokokkal. Ez nem ugyanaz. És ha valaki olvasta a próféták történetét, ez annak a jele, hogy valaki Isten kegyeltje. Tudják ezeket a részleteket, amelyekről senki nem beszélt nekik, amelyeket nem lehetne ismerni.

Sharif Horthy:

Egyedi

Bapaknak volt egy különleges tulajdonsága, ahogy a lénye át tudott változni. Láttam őt egyik percben 25 éves fiatalembernek kinézni, egy perccel később pedig kilencvennek. Láttam nagyon-nagyon betegnek, igazán súlyos állapotban, a szívinfarktusa után, és mivel valaki jött hozzá, akiről úgy érzete, hogy találkoznia kell vele, öt perccel később láttam a lépcsőn sétálni lefelé, és sugárzott az egészségtől. Sehol, semmit nem találok, ami ehhez hasonlatos lenne. Számomra Bapak teljesen egyedi volt.

Mindannyian olvastunk már szentekről, én csodálatos történeteket olvastam Szent Ferencről, Szent Terézről, muzulmán szentekről, és a prófétákról. Sok történet olvasható Mohamed prófétáról. Van egy benyomásunk arról, hogy milyenek voltak, milyen volt velük lenni. De soha nem hallottam senki olyanról, mint Bapák. Sosem olvastam, és soha, soha, soha nem hallottam semmit róluk, ami Bapakra emlékeztetne, mert ezeknél az embernél van egy olyan érzésem, hogy ők cselekedtek. Még Mohamed prófétánál is van egy olyan érzésünk, hogy különleges ember volt, aki elfogadta az Istentől a ráruházott küldetést, de Bapáknál sosem éreztem ilyesmit. Valahogy ő maga volt a küldetés, és a küldetés egy jávai testet használt, hogy mi ne érezzük magunkat kényelmetlenül.

Asa Lake:

Ahonnán a nevetés ered

'59-ben volt a megnyitásunk, és 1963-ban találkoztam igazán először Bapakkal, a Briarcliff-i Kongresszuson. Közel voltunk hozzá, mert a mi autónkban utazott. Abban az időben egy új kombink volt, így Oswald lehetett a sofőrje addig, amíg rá nem jöttek, hogy a new yorkiak jobban ismerik New Yorkot, mint a californiaiak, és át nem vették a dolgot. Bapák benne volt az életemben, és mivel én nagyon földhözragadt vagyok, nem tudom, hogy lehetséges, hogy a Mennysország tele van olyan emberekkel, mint én. Ezért csinálom kitartóan a latihant, és reménykedem. Szóval Bapák és én egy pillantást vetettünk egymásra, és ő azt mondta: „Hű.” És én azt mondtam: „Hű.” Mindketten ugyanazon neveltünk. Nem tudom, ez mit jelent a Mennysország meg ilyesmi szempontjából, de imádtam.

Valami módon nagyobb feladatokat fogunk kapni, de viszem magammal a gondolatot, hogy megint együtt fogunk nevetni, és talán eljutunk arra a helyre, ahonnán a nevetés ered.

Wilbert Verheyen:

Bapák könyörületessége

Bapák a cselekedetein és a beszédein keresztül arra kért bennünket, hogy ébredjünk fel mély álmunkból, és gyógyítsuk meg magunkat, és más betegeket azáltal, hogy vállalkozásokba kezdünk, kórházakat, iskolákat alapítunk, szociális projecteket kezdünk a betegek, a haldoklók, az idősek, a fiatalok, a gyerekek megsegítésére, és mindezt automatikusan tegyük, mint ő.

Amikor Jakartában leégett a Kampong Sawah és Bapák üzenetet kapott, hogy kétszáz gyerek ül az aszfaltúton a telepük előtt minden élelem nélkül, Bapák minden megbeszélés vagy formalitás nélkül a konyhába ment, egy kosárba összeszedte az összes fellelhető zöldséget, és megkérte a Subud tagokat, hogy főzzenek belőle valamit, és azonnal vigyék el a gyerekeknek. Ez volt a YUM, egy nagyszerű holisztikus project kezdete, nemcsak a gyerekeknek, hanem a szüleiknek is.

Harris Roberts:

Cikcak vicc

Hogy miről beszélt Bapak, amikor késő éjjelig fennmaradt a férfiakkal? Sok spirituális témáról, például az életről a Vénuszon. Emlékszem, hogy azt mondta: „Minden szó, ami valaha elhangzik ebben a szobában felíródik a falra, és ha olyanok lennétek, mint Bapak, akkor egyszerűen el tudnátok olvasni, amit valaki mondott, szóval ne gondoljátok, hogy vannak titkaitok, mert Bapak le tudja olvasni onnan.”

Egy másik alkalommal, éppen valamiről beszélt, amikor hirtelen megállt, és nevetett. „Ha-ha!” „Ó, bocsánat, csak a cikcak mondott egy viccet. Nagyon mulatságos volt!” A kis gyíkok, amik kipp-kopp hangot adnak ki. Azt mondta: „Tényleg nagyon vicces volt, és egy kicsit pajzán.”

(A cikcak-ok azok az apró gyíkok, amik a legtöbb indonéz házban megtalálhatók.)

Második fejezet

Praktikus dolgok

Maryse Lawrie:

Étel Bapaknak

Ibu végtelenül gondoskodó volt Bapakkal. Hallottuk, hogy amikor elkészült az étel, akkor Ibu bement a konyhába és mindegyik fogást megkeverte kicsit mielőtt feltálalták.

Azokban a korai években, amikor a sok utazás alatt főztünk Bapaknak és családjának, lehetőségem nyílt arra, hogy megértsem, mennyire fontos főzés közben a mi állapotunk azok szempontjából, akik majd megeszik az ételt. Valójában Bapak és családja el sem tudtak kezdeni enni, ha aggódtunk, dühösesek, fáradtak vagy csak indiszponáltak voltunk főzés és tálalás, vagy akár már a vásárlás közben. Egyszer Ibu kivett egy narancsot, hogy megegye, de aztán megkért, hogy dobjam ki, mert a hölgy, aki megvette, nem volt a megfelelő állapotban.

Megtanultuk, hogy ha az érzéseink könnyűek voltak, nem gondolkoztunk semmin, ami megtörtént, vagy a jövőben történni fog, még azon sem, hogy másnap mit fogunk csinálni, hanem a jelen pillanatban vagyunk, és arra figyelünk, hogy éppen vágjuk a húst vagy hámozzuk a zöldséget, akkor az étel elfogyasztása csendesítő és örömteli hatású. Ez gyakran azt jelentette Bapaknak, hogy túlzottan is próbáltunk belül csendesek lenni, és ez az akarás belement az ételbe, így gyakran inkább vendéglőben evett, mert ott nem „gondolkoztak” és nem „próbáltak” semmit, csak egyszerűen tették a dolgukat, mint minden nap.

Egyszer Bapak egy olyan étteremben volt, ahol az ember élő halak közül választja ki azt a példányt, amit meg akar enni. Egy hal Bapak felé úszott, és ő kiválasztotta azt. Amikor a tolmácsa megpróbált halat választani magának, mind elúszott tőle. Bapak elmagyarázta, hogy ez azért van, mert a halaknak nincs szándékában e személy által elfogyasztásra kerülni.

Gyakran rendkívül nehéz volt még a legegyszerűbb fogás elkészítése is Bapaknak, még akkor is, ha az ember már százszor csinálta. Valószínűleg azért, mert idegesek voltunk, nem elég csendesek, vagy siettünk. Emlékszem, hogy egy nő mesélte, hogy egy tojást próbált beletörni a forró vízbe, hogy Bapaknak posírozott tojást készítsen, és ugyan saját magának már kb. ezerszer megcsinálta úgy, hogy egyben maradt a sárgája, most 12 tojást tett tönkre, mielőtt egy is egyben maradt volna a vízben.

Egy másik alkalommal egy indonéz büfét készítettünk Bapaknak, legalább 12 féle étellel, és büszkén felvonultattuk előtte az ételeket. Talán a büszkeségünk volt, vagy az a sok erőfeszítés és szervezés, ami az elkészítéséhez kellett, de Bapak mindet megnézte, és aztán megkérdezte, hogy bolognai spagetti van-e?! Nagyon nehéz volt csendesnek, derűsnek és lazának lenni, nem izgulni, főleg, amikor túl sokan próbáltunk segíteni. Zavarban voltam a feledékenységem miatt, amikor bementem leszedni az asztalt, és láttam, hogy az általam készített ételhez hozzá sem nyúltak.

Szegény Bapak! De micsoda nagyszerű leckék számunkra!

Harlinah Longcroft:

Egy rendkívül érzékeny ember

Amikor Bapaknak segédkeztem, az én felelősségem volt gondoskodni az evőeszközről, a tányérról és a pohárról, amit csak Bapak használt. Ha Bapak olyasmit használt, amit előtte mások használtak, azonnal megkapta azt az állapotot, amiben az az ember volt. Az egyik feladatomból az volt, hogy a különböző összejövetelek után figyeljek arra, hogy senki nem eszik Bapak tányérjáról. Ha szerettek volna enni abból az ételből, amit Bapak meghagyott – és sokan szerettek volna, mert valami áldást éreztek, ha az ételét megérintették vagy ettek belőle – akkor az ételt először át kellett tenni egy másik tányérra.

Bapak jobban szerette az új házakat, mint a régieket, mert érezte, hogy mi minden történt a szobákban előtte. Az új ágyat, matracot, ágyneműt is jobban szerette, mint egy olyat, amelyben már feküdt valaki előtte, mert még a mosás után is azonnal érezte azoknak az embereknek az állapotát, akik előtte aludtak benne. Ha egy többlakásos épületben szállt meg, akkor inkább szeretett fent lenni, mint alul, mert úgy érezte, hogy rajta járkálnak a fent lévők. Egy házban a lépcső pont a vendégszoba mellett volt, ezért ott nem alhattak, mert Bapak mindenkinek az állapotát érezte, aki le-föl ment. Ezt csak az értette meg, aki közelről ismerte őt. Rendkívüli mértékben érzékeny volt.

Harris Roberts:

A rizs különös viselkedése – 1.

Cilandakban történt. Bapak születésnapja volt – 1968 – és mint mindig, nagy svédasztalos büfé volt. A rizst azokban a párolóedényekben tálalták, amiben főtt, talán 40 adagnyi. Az egyik ilyen edény mellett álltam. Az emberek jöttek és szedtek belőle. Ránéztem a rizsre, ami mozgott. Gondoltam: „Micsoda? Ez tényleg furcsa. Azt hiszem, itt maradok és figyelek.” Egy idő után abbahagyta a mozgást, aztán jött valaki, és újrakezdte. Odahívtam a bátyámat:

„Leonard, gyere ide és nézd ezt meg.” „Húha! Ez aztán örület! Mozog a rizs!” Szóltam az anyámnak: „Gyere, nézzük!” A rizs gyakorlatilag újratöltötte magát, alulról felfelé. Valaki jött, szedett belőle, és hopp-hopp, a rizs újra ugyanannyi volt, mint előtte. Aztán megállt és ugyanannyi maradt, kb. félig tele. Elég elképesztő volt.

Megtartottuk magunknak ezt az esetet, nem beszéltünk róla senkinek. Csak az anyám, a bátyám és én láttuk. Évekkel később elmeséltem Tutinak, Bapák unokájának.

Azt mondta: „Ó, emlékszem! Rémes volt!”

Erre én: „Hogy érted?”

Erre ő: „Igen, mindannyian olyan elfoglaltak voltunk, elfelejtettünk rizst főzni, aztán csak 40 vagy 50 adagot főztünk és 600 ember jött! Teljes pánikban voltunk, és rohantunk Bapához: „Bapak, nincs rizsünk és most már túl késő!” Mert fél órát tart megfőzni a rizst és a vendégek már ott voltak.

„Bapak azt mondta: Ne aggódjatok, ne aggódjatok emiatt!”

Aztán ők is ugyanazt látták, mint mi. Ez megrémítette Tutit. Elrohant és bezárkózott a szobájába.

Maryam Kibble:

A rizs különös viselkedése – 2.

Bapak születésnapjain, amikor már idősebb volt, 8-900 vendég jött, tehát nagyon sok előkészületet igényelt az étel elkészítése. Emlékszem, egy alkalommal elfogyott a rizs. Bementünk a konyhába, hogy még hozzunk ki, de nem volt több. Tuti és én nagyon aggódtunk, mert az utolsó tál rizs volt kint az asztalon.

Azonban, ahogy az emberek sorban álltak az ételért, a rizs valahogy életre kelt. Állandóan mozgott, és minden alkalommal, amikor valaki kivett egy adagot, láttuk, hogy a rizs mozog. Nem láttuk, hogy bármennyi rizs belement volna, de a rizs nagyon élt. Elképesztő volt. Tuti odahívott és azt mondta: „Gyere és nézd ezt meg, Maryam.” És néztük a rizst, ami folyton mozgott, és az emberek szedtek belőle, és még mindig volt rizs a tálban. Egyértelmű volt, hogy az angyaloknak nem állt szándékában, hogy Bapák kifogyjon a rizsből a születésnapján.

Hanafi Hayes:

Fagylalt

Bapak és kísérete Új-Zélandba látogattak 1978-ban. Akkorra már több szívproblémája volt, kezeléseket kapott és figyelmeztették, hogy ügyeljen a diétára. Azonban Új-Zéland híres a fagylaltjáról, és egy christchurch-i kiránduláson Bapák megtudta, hogy hol árulják a legjobbat.

Egy délután, pár nappal később, amikor pihenniük kellett volna, Bapak észrevétlenül kiosont a házból, és megkérte az önkéntes sofőrjét, hogy vigye a városba. Mialatt elvált, a családja és az asszisztensei felébredtek, felkeltek, és némi pánikkal felfedezték, hogy Bapak nincs ott. Hol volt az ő 77 éves Bapakjuk? Ezalatt a zűrzavar és aggodalom tárgya a belvárosban volt, egy adag tudodmit nyalogatván.

Harmadik fejezet

Bapak és a gyerekek

Lorna Collins:

Bapak széke

A Wisma Subudban nőttem fel. Gyerekként azt tapasztaltam, hogy Bapaknál a hétköznapi és a rendkívüli nagyon kényelmesen megfér egymás mellett.

Emlékszem, hogy a házunkban – mint a legtöbb embernél – voltak „a” székek, egy Bapaknak és egy Ibuinak. Ezek mindig ott álltak, és amikor Bapak látogatóba jött, ő ült a saját székén, Ibu pedig az övéén. Mi is beleültünk ezekbe a székekbe és azt gondoltuk: „Most Bapak székén ülök.” Aztán vártunk, mert Bapak minden este 5.30-kor körbesétált a telepen, nagyon lassan, Ibuval együtt. Mi meg vártuk, hogy melyik házba mennek be. Valahogy tudtuk, amikor jött lefelé a lejtőn, hogy felénk tart. Szóval berohantunk a házba, és vártuk, hogy belépjen. Azután elkezdett beszélni, mi pedig csak hallgattuk minden szavát.

Egyszer átjött Ibu és mindnyájunknak babákat adott. Sajnos, mint a gyerekek általában, egy rövid idő után elvesztettük őket. Körülbelül két hónappal később Ibu és Bapak ismét meglátogatott bennünket. Ibu kérdezte, hogy láthatná-e a babákat, és emlékszem, Bapak azt mondta: „Hagyjad, hagyjad.” De Ibu ragaszkodott hozzá. Emlékszem, arra gondoltam: „Bapak tudja, hogy nincs meg a babám, hogy elvesztettem.” Ibu valami ilyesmit mondott: „Azt hiszem, láttam egy babát, aminek hiányzott a feje.” „Te jó Isten!” - gondoltam. Bapak valahogy meggyőzte Ibut, hogy nem éri meg minket a babákért szalasztani. Sose felejttem el.

Amikor kicsit idősebbek voltunk, Németországban volt a világkongresszus, és az apám volt Bapak orvosa. A családnak együtt utazott oda, és egy kastélyban laktunk, a Wendhouse-ban, és amikor este mindenki elment a kongresszusra, minket otthagytak egy felvigyázóval, és nagyon jól mulattunk. Az összes fantasztikus süteményt meg epret megettük, ami az asztalokon maradt.

Egyik reggel korán keltünk, és Bapak ott ült és várt a reggelire. Még a köntösében volt, és ez volt az első alkalom, amikor a műfogsora nélkül láttam. Mind köré gyűltünk, és a térdére ültetett bennünket, meg ilyesmi. Kérdeztük, hogy mi történt a fogaival? Erre egy széles, fogatlan mosoly volt a válasz, és azt mondta: „Ma a nagypapátok vagyok.”

Leo Horthy:

Lehetetlen dolgok

1967-ben Bapák és kísérete nálunk lakott a Reddington Road 9.-ben, az Észak-Londoni Hamsteadben. Öt éves voltam, és nem sok mindenre emlékszem abból a látogatásból. Az angliai emlékeim nagyrésze kitörlődött, amikor később abban az évben Indonéziába költöztünk. Azt hiszem, a látogatás húsvét környékén lehetett, mert emlékszem, hogy meginvitáltak, és én is kaptam a Bapák unokáinak adott édességekből. Emlékszem, azt gondoltam, hogy ezek a fiatal hölgyek biztosan hercegnők, mert nemcsak elegánsak és nemesek voltak, de hatalmas csokoládé nyusziuk voltak.

Az egyetlen akkori élményem Bapakkal, amire emlékszem, néhány nappal később történt. Éppen visszatértünk egy kiruccanásról, és azt az autót, amiben én utaztam, leparkolták a ház alatti garázsban. Emlékszem, hogy az autó egy részletével voltam elfoglalva, nem sokat törődtem azzal, ami körülöttem zajlik. Ez nagyon gyorsan megváltozott, mert az autó ajtaját rácsapták a kezemre. Nem emlékszem, ki csapta rá, csak a rettenetes lüktető fájdalomra és kiabálásra. Az ajtót gyorsan újra kinyitották, de már megtörtént a baj, és én tovább ordítottam.

Aztán a következő emlékem egy férfi sziluettje, ahogy közeledik felém (még mindig a garázsban voltam). Ez az ember csitító szavakat mondott egy nyelven, amit nem értettem, majd egy pillanatra gyengéden a két keze közé fogta a kezemet. Amikor elengedte a kezemet, a fájdalom eltűnt. El voltam képedve. Arra számítottam, hogy napokig fájni fog. Még abban az életkorban is tudtam, hogy az ilyesmi lehetetlen.

Mindig úgy gondoltam erre az élményre, mint Bapák különlegességének a bizonyítékára. Hiszem, hogy sok mindenre képes volt, amit megtartott magának, mert ezek nem voltak olyan fontosak számára, mint a latihan terjesztése.

Linda Kaeser:

A fiam neve

Ez nem igazán egy történet, csak egy gyönyörű, rövid pillanat Bapák és a kisfiam között, Bapák kolumbiai látogatása alatt.

A repülőtéren történt. Bapakot és kíséretét búcsúztattuk, én a Subudos barátaimmal és a családommal voltam ott, és Tutival, Bapák unokájával beszélgettünk. Hirtelen eszembe jutott, hogy fiamnak nem tetszik a Subud neve: Hilmar. Ez a név úgy hangzik németül, mint egy lánynév. Az „r”-t nem hallani a végén, olyan, mintha Hilma lenne.

Megkértem Tutit, hogy kérje meg Bapakot, hogy változtassa meg a fiam nevét. Egy perccel később Tuti visszajött és hívta Hilmart. Bapák kényelmesen ült egy padon, körülötte egy csomó ember. A kisfiam odaállt elé, és Bapák csukott szemmel latihanozni kezdett. Nagyon komoly volt az arca. Hilmarnak reszketett a térde. Hosszúnak tűnt az eltelt idő. Aztán Tuti megkérdezte Bapakot, milyen nevet kapott és Bapák azt válaszolta: „Hilman.” Biztos, ami biztos, Tuti még egyszer rákérdezett: „n”-el vagy „r”-el a végén? „N”-el. Tuti nevetve odajött hozzám. Nem mondta Bapáknak, hogy a gyereket Hilmarnak hívják. Csak megkérte, hogy

kapjon neki egy nevet. Bapak ugyanazt a nevet kapta, azzal a fontos különbséggel, hogy az utolsó betű más volt. A fiam nagyon megkönnyebbült, és örült, hogy a neve Hilman, egy igazi férfinév.

Marlene Knill:

Bapak és Maia

A skymonti kongresszuson hatalmas ajándékot kaptunk. Maia, a lányom, nagyon közvetlen, erős és független volt, de nem rendelkezett azzal a csendes belső központtal, ami a legtöbb Subud gyerek sajátja. A történetet két Subudos hölgy mesélte nekem, akik látták, hogy Maia mászik felfelé a latihan teremből a lépcsőn, éppen, amikor Bapak és kísérete lefelé jött. Megállt, felnézett rájuk, és Bapak rámosolygott és azt mondta neki: „Anak Subud” (Subud gyerek, Subud lélek). Maia, akit ma Rosanna-nak hívnak, sosem volt ugyanolyan azóta. Azzal, hogy Bapak ezt mondta neki, megadta azt a csendes bensőt, áthangolta a belső lényét. Hirtelen másmilyen gyerek lett, és egy nehéz átállási időszak után úgy tűnt, hogy a 2.-ik születésnapján szinkronba került önmagával. Nem tudok úgy beszélni vagy írni erről, hogy közben ne ömlenének a könnyeim a mélységes hála miatt.

Arra is emlékszem, hogy Bapak egy imát énekelt nekünk a dugig telt skymonti latihan teremben. Úgy éreztem, mintha ízelítőt kaptunk volna a Mennyországból, majdnem kiemeltek a testemből. Sosem felejttem el azt a gyönyörűséges érzést.

Két évvel később Bapak San Franciscoba jött, és a Huntington Hotel tizedik emeletét foglalták le neki és kíséretének. Én is ott voltam Maia-val, és éppen megnyomtam a gombot, hogy hívjam a liftet, amikor hirtelen a semmiből előtűnt Bapak és ő is ott állt és a liftre várt, Ibu Rahayuval és az egyik unokájával. Egy pillanatra pánikba estem, de már nem lehetett mit tenni. Mindannyian beszálltunk a liftbe. Bapak annyira megközelíthetőnek, nagyapainak, és annyira kedvesnek tűnt, és meglepő módon, alacsonyabb volt, mint én. A kilencemeletnyi liftezésből csak arra emlékszem, hogy Ibu Rahayu kérdezett valamit Maia-ról, és neveltünk, aztán kinyílt az ajtó és kiszálltunk.

Napokkal később Bapak látogatást tett a Marin County Subud csoportnál. Rövid beszédet mondott a családoknak és kérte, hogy találkozhasson a gyerekekkel. Odavittem Maia-t, és bemutattam Bapaknak. Maia egy pillanatra ránézett, aztán kis karjaival hevesen átölelte és Bapak nevetett és megsimogatta a hátát. Tudtam, hogy a kislány emlékszik az ajándéokra, amit Skymontban kapott Bapaktól. Bapak még kétszer megkérdezte Maia nevét, és a válaszaim között csendben ült. Egy héttel később Maia édesapja, akivel több, mint egy éve nem beszéltem, felhívott telefonon. Előtte több Subud tagnál érdeklődött irántunk, mert San Franciscoba jött és látni akarta Maia-t. Az a látogatás egy folyamatos kapcsolattartás kezdetét jelentette, ami fontos része lett a felnövekvő lányom életének.

Roseanna Ovington:

Korai emlékek Bapakról

Az egyik legkorábbi emlékem Bapakról, hogy táncolok neki a new yorki lakásunkban, ahol éppen nálunk lakott. Mivel nagyon kicsi voltam, ez csak egy homályos emlék, de már akkor is hatalmas szeretetet és bizalmat éreztem iránta. Később évekig Cilandakban éltünk, és van egy emlékem, ami az egész életemen végigkísér.

Apám és én meg voltunk híva, hogy menjünk el Bapakkal a farmjára. Mondták, hogy ott csak hideg vízben lehet zuhanyozni, és a hőmérséklet is hűvösebb, de az utazás különlegesnek ígérkezett, így nagyon szerencsésnek éreztem magam, hogy velük mehettem. Ahogy a farmon sétáltunk, ők beszélgettek, beszélgettek, és még többet beszélgettek, én meg egyre éhesebb lettem. Felnéztem Bapakra és mondtam neki, hogy éhes vagyok. Lehajolt, kihúzott a földből egy répát, letörölte róla a piszkot és mosolyogva odanyújtotta nekem.

Azóta sem ettem jobbat.

Az utolsó emlékem Bapak „érintéséről”, halálának az ezredik napján tartott selamatanon volt Indonéziában. Még felnőttként is a földön ültünk körben az imádságok alatt és éreztem Bapak kezét a fejemen, mint gyerekkoromban a sungkem (bocsánatkérés pl. Ramadhan végén) alatt. Az összes gyerek sorban állt Bapak előtt és néha még egy kis aprópénzt is adott nekünk, de a szemére és a mosolyára emlékszem leginkább!

Lusana Faliks:

Az érintés

Rosadával és a négyhónapos Simonnal költöztünk Cilandakba. Az utazás előtti héten egyszerre kapott egy sor oltást, mert azelőtt semmit nem kapott. Az orvos azt mondta: „Ez a baba egy hét múlva nagyon rosszul lesz, mert ezek az injekciók nagyon meg fogják betegíteni.”

Egy héttel később Szingapúrban voltunk, és Simon, aki különben sosem sírt, mert egy kis angyal volt, nem tudta abbahagyni a sírást. Az arca rákvörös volt. Lázas volt és nagyon-nagyon beteg. A reptéren voltunk, a jakartai járatra vártunk. Félttem túl közel menni Bapakhoz és Ibuhoz, mert olyan hangosan sírt a baba. Ibu többször intett nekem, mintha azt mondaná, figyelj. Minden alkalommal távolabb léptem, mert azt gondoltam, hogy túl nagy zajt csapunk és zavarjuk a körülöttük lévő embereket.

Végül beszálltak a gépbe, és mi is. Rosada vitte a babát, és Bapak felállt az ablak melletti ülésről, átnyúlt Ibu felett és megérintette Simon fejét, aki azonnal elcsendesedett és elaludt.

Negyedik fejezet

Bapak és a család

Ami (Harjono 5.-ik lánya):

Nem leszek háziasszony!

Emlékszem, hogy a középiskola elvégzése után megkérdeztük Bapakot, hogy melyik terület lenne nekünk való, és Bapak mindig megmondta: „Legyél ez és ez. Közgazdász. Te értesz a technikai dolgokhoz. De te, Ami, ami neked a legjobb, és ami leginkább neked való, az, hogy nagyon jó feleség leszel.” – mondta.

Annyira lelombozódtam, mert mindenki más – például az unokatesóm, aki könyvelő lesz – valamilyen szakmát fog tanulni, technikus, építész lesz, de én? Háziasszony! „Nem, nem leszek háziasszony. Fogorvos leszek.” – mondtam. „Igen, csinálhatsz bármit, amit szeretnél. Bármi lehetsz, ami csak akarsz lenni. De a legjobb dolog, hogy nagyon jó feleség leszel.” Hát, nem tudom. Erről a férjemet kéne megkérdezni.

Robin Jones:

Családi jelenet

Csak egy apróság... Bapak fagyaltot vesz két unokájának az egyik cilandaki utcai árusnál a teleppel szemben. Nagy, boldog mosolyok mindenki arcán. Ennyi – egy átlagos családi jelenet.

Suriati:

Együttlét Bapakkal

Amikor kicsi voltam, néha belázasodtam, és a gyógyszer nem hatott. Mindig próbáltam elérni Bapakot. Szerettem Bapakkal lenni, mikor beteg voltam, mert nagyon megnyugtató volt, különösen, amikor ölebe vett. Nagyon jó érzések töltöttek el, és éreztem, ahogy elszáll a betegség és megnyugszom.

Amikor kb. 12 éves voltam, az anyám nem tudott mit kezdeni velem, mert rossz voltam. Emlékszem, egy nap hívtak: „Menj Bapakhoz.” Én: „Miért?” Az anyám: „Mert annyira rossz vagy. Bapak talán jobb emberré változtat.”

Odamentem, és Bapak beszélt hozzám. Az asztalnál ült, én meg a földön. Azt mondta nekem: „Yadi, nem vagy te igazán rossz fiú. Nagyon lusta vagy és nem nagyon okos.” Nem tudtam, mekkora erő lakik benne. Amikor kimondta azokat a szavakat, behatoltak a szívembe, és csak ültem ott ezzel az érzéssel. Elkezdtem sírni. Nem tudtam elviselni.

Néhány szó után mindig megállt, azután folytatta. Azt mondta: „Oké, többet kéne tanulnod. Adok neked egy tollat, hogy többet tudj dolgozni.” És adott egy tollat. Aztán azt mondta:

„Oké, most befejezhetjük a beszélgetést, de ne felejtse el azt az érzést, amit most éreztél, és hogy ettől sírni akartál.” Azt mondta: „Ha egy átlagemberhez beszélnék, aki nincs kapcsolatban Isten hatalmával, nem tudná elviselni. Kitörne rajta az őrület, mert ez annyira erőteljes.”

Szerettem őt. Ezért mentem hozzá minden nap iskola után. Látnom kellett. Egy kicsit beszélgettünk, és láttam, ahogy sok-sok Subud taggal beszél.

Harjono Sumohadiwidjojo:

Bapak fiának lenni

(részlet Simon Dick interjújából)

Mint ahogy más híres emberek gyerekeinek, Harjono élete sem volt könnyű Muhammad Subuh Sumohadiwidjojo legidősebb fiaként.

Először is, Pak Subuh családja inkább igényelte a gyerekek jelenlétét, mint más családok. A gyerekek, Rahayu, a legidősebb lány, Harjono, Haryadi, a második fiú, és Hardiyati, a legfiatalabb lány, nem játszhattak annyit kint.

„Nem voltunk bezárva” – mondja Harjono, csak az apánk azt akarta, hogy a saját házukban játszunk a pajtásainkkal, és ne máshol. Bapak gondoskodó, régimódi jávai férfi volt, de ettől mi félénkek lettünk.”

Tehát Harjono élete már gyerekként sem volt átlagos. Bapak esténként történeteket mesélt nekik a Mahabharata eposzból és egy dob-szerű hangszeren, a gambangon játszott. Így tanította őket a jávai kultúrára és a morális színvonalra.

„Sosem mondta, hogy ne csináld ezt vagy azt” – magyarázza Harjono. „Belénk véste a Wayang történetek hőseinek figuráit, akik bölcs és türelmes személyek voltak, pl. Krishna.”

Mindez nem volt annyira különböző más jávai családoktól, de volt egy dolog, ami abszolút rendhagyóvá tette. Bapak nagyon korán elkezdte átadni nekik a latihan érzését. Amikor Harjono nyolc-kilenc éves volt, akkor Bapak arra kérte őt és az öccsét, hogy álljanak a fal mellé, csendesedjenek el, és várjanak, amíg bizonyos érzeteket éreznek a kezükben.

Később, amikor Harjono 13 éves volt, Bapak játszott a gambangon az egész családnak, és arra kérte őket, hogy legyenek csendesek és érezzék, ami belül történik. Milyen érzések ébredtek bennük?

Ez ugyanaz a gyakorlat volt, mint amit később a Subud tagokkal csináltatott, hogy segítse az érzékenységük finomodását a saját érzéseikkel, és az őket körülvevő világgal kapcsolatban.

Fiatalkorában Bapak a vasútnál dolgozott adminisztratív munkakörben, de mire Harjono legkorábbra vissza tud emlékezni, Bapak már otthon volt, és esténként férfiakkal találkozott, hogy átadja nekik a latihant. Ezek a férfiak nagyon tisztelték Bapakot, és a fiát is hercegként kezelték, teával kínálták. A jávai kultúrában elképesztő volt, hogy egy felnőtt szolgál ki egy gyereket. Harjono barátja, aki látta ezt, azt kérdezte: „Ki vagy te?”

1970-ben Harjono elkezdett segíteni Bapaknak.

Bapak kinevezte Harjonot az International Design Consultants (egy Subud tagok által alapított jakartai cég) elnökének. Harjono a „pénz őrzőjének” volt kinevezve, amit Bapak különböző Subud tagoktól kapott, és a jakartai Subud központ építésére használt fel, magának, a családjának és a Subud tagoknak a használatára.

Ezek az aktivitásokon keresztül Harjono kapcsolatba került nyugatiakkal. Bapak és az indonéz Subud tagok Harjonot tolták előre, hogy ő legyen a kapcsolattartó az indonézek és a külföldiek között. Gyakran voltak kommunikációs és nyelvi problémák, attitűdbeli különbségek, és általános kulturális ellentétek.

Harjono a következő történetet mesélte el annak illusztrálására, hogy milyen nehéz helyzetben volt akkoriban. Egy alkalommal Bapakhoz fordult, amikor az S. Widjojo project kapcsán képtelen volt egyességre jutni Sharif Horthyval egy bizonyos problémával kapcsolatban. A helyzet annyira intenzív volt, hogy azt mondta Bapaknak, hogy felmond.

„De miért?” – kérdezte Bapak. „A fiam vagy. Azt csinálsz S. Widjojoval, amit akarsz. Fesheted zöldre, vagy kékre, vagy akár pirosra.”

De egy héttel később Harjono hallotta, hogy Bapak ugyanazt a teljes körű felhatalmazást adta Sharifnak.

Furcsa mód, ez volt az a pillanat, amikor Harjono megértett valamit Bapakkal kapcsolatban, ami enyhítette a köztük lévő távolságot. „Ez nagyon következetlenségnek tűnik, de valójában nem volt az. Bapak azt szerette volna, ha a körülötte lévők boldogok.” – mondta Harjono.

Ekkor szorosabban kezdett együttműködni Bapakkal, és a kapcsolatuk fejlődésnek indult. Bapak halálának idejére minden köztük lévő nehézség megoldódott.

Suriati:

Bapakhoz tartozom

Angliában voltam. Emlékszem, 1987-ben volt. Nem éreztem magam teljesen önmagamnak. „Úr Isten, nem tudom, merre tartok.” Befejeztem az iskolát. Nem tudtam, hogy miért érzem magam annyira furcsán. Aztán próbáltam összeszedni magam. Próbáltam haladni tovább az életemmel. Imádkoztam Istenhez és próbáltam böjtölni, nagyon keményen próbáltam, 30 napig.

Emlékszem, egy héttel a hosszú böjt és nehézség után, Bapak eljött hozzám egy álomban. Sungkemet csináltam előtte. Megsimogatta a fejemet és valami ilyesmit mondott: „Jól van. Jól csinálod.” Nem tudom, de úgy éreztem, ezt csinálta. Az álom valószínűleg azért jött akkor, mert nem tudtam, hogy Bapak meghalt. Éreztem a nehézséget belül. Nem vagyok olyan ember, aki tud magáról beszélni. Amikor megtudtam, megtartottam magamnak, annak ellenére, hogy szomorú voltam, hogy örökre eltávozott, és akkor is próbáltam erősnek mutatkozni. Nem akartam kimutatni a fájdalmamat, a könnyeimet, de néha túl sok volt. Muszáj volt elengedni magam. Az angol Subudban latihanoztam.

Bapakkal kapcsolatos emlékeim elég apróságok, de nagyon szépek. Mindig csodáltam. Miért csodáltam mindig? Hogy lehet, hogy annyi embert tudott boldoggá tenni ezen a világon? Nem ismerek senki mást, aki ennyi embert boldoggá tud tenni, pedig nem is beszél. Annyira szeretem, és idealizálom őt. Egy ilyen nagyapával mi többet akarhat valaki? Tudom, hogy mindig tele volt az élete. Annyi ember. Nem baj. Akkor is szeretem, még ha annyi emberhez tartozik is. Én is hozzá tartozom.

Ötödik fejezet

Bapak és a vallások

Pak Siregar:

Az utazás odaát

Egyszer Bapak mondta nekem, hogy amikor Isten maga elé hívta őt, az más volt, mint a Mí'raj története, mint Mohammed Próféta mennybemenetele.

„Olyan, mintha Seninbe mennél (egy jakartai külváros) fiam, bár amit tapasztalsz, az nem ugyanaz. Ha mondjuk, ma vagy holnap elutaznál, amit útközben látnál, az is más lenne. Amikor a Próféta-t hívta magához Isten, egy arany lépcső szállt alá az égből, és azon ment fel.” – mondta Bapak.

Aztán hozzátette: „Bapak azt tapasztalta, hogy a teste addig tágult, amíg magában nem foglalta a földet, majd tovább és tovább, amíg az egész teremtés benne volt, rétegről rétegre, a Sidratul muntahán (a Lote Fa a legvégső határon, a teremtett világ legvégső szélén) is átmenve, amíg végül meg nem érkezett. Ott Bapak megkérdezte: „Hol van Isten?” És Bapak szájából előjöttek a szavak: „Allah... Allah... Allah.”

Latifah Taormina:

A második eljövétel

Bapak beszélt Krisztus második eljöveteléről, és azt mondta: „Csak egyszer jövünk. Az emberek csak egyszer jönnek. Nem lesz második Jézus. Csak Jézus létezik. Csak Mohammed. Csak Bapak. Nincs második. Nem így történik a dolog. Az emberek azt gondolják, hogy Jézus újra el fog jönni, hogy lesz egy második eljövétel, de félreértik. A második eljövétel már itt van: a latihan. Ez a második eljövétel, és ez nem úgy van, ahogy az emberek elképzelik.” Ezt nem rögzítették.

Pak Siregar:

A köpeny

Pak Temenggung halálának a napján, miután tiszteletemet tettem az elhunyt családjánál, egyenesen Cilandakba mentem és ott Bapakkal találkoztam, aki a Nagy Ház verandáján ült

Ibu Mastutival és arra várt, hogy megérkezzen a rituálisan megtisztított test, a temetésre készen.

Mialatt vártunk, Bapak mesélt a mekkai utazásáról a Maszid Il Haramba, ami egy nem-fizikai utazás volt, hiszen testben sohasem járt ott. A látogatás alatt Bapak találkozott az összes Prófétával. Választhatott a sok rendelkezésre álló köpeny közül. Többet is felpróbált, de mindegyik túl kicsi volt. Csak egy volt Bapak számára megfelelő méretű. A jelenlévők elmagyarázták, hogy az a köpeny ugyanolyan, mint Mohammed Prófétáé.

Azután Felkérték Bapakot, hogy tartson egy prédikációt, amelyet folyékony arabsággal megtartott. Bapak maga is csodálkozott, hogy ez hogy lehetséges, hiszen sosem tanult arabul.

Aztán viccelődve hozzátette, hogyha valaha Mekkában járok, akkor nézjek utána, hogy ott van-e még az a köpeny, mert Bapak otthagya.

Robert Goonetilleke:

A Bo fa

Ez a történet egy gyöngyszem. Egy Subud tag, aki buddhista volt, megkérdezte Bapakot: „Bapak, te beszélsz a Prófétákról és Isten hírnökeiről. De mi van Buddhával? Ő Istentől kapott?”

Bapak ezt válaszolta: „Amikor azt mondod Buddha, sok Buddha volt, konkrétan huszonnégy. Ha Gautamára gondolsz, igen, a történetek, amiket hallottál, igazak. Ő egy herceg volt, aki lemondott a birodalmáról és az igazság nyomába eredt, majd az utazása vége felé egy Bo fa alá ült meditálni. Ígéretet tett magának, hogy addig nem hagyja el azt a helyet, amíg meg nem találja az igazságot.

„Ahogy teltek az évek, Gautama rájött, hogy az ideje véges, és ha így folytatja, az egyre gyengülő egészsége miatt meg fog halni. Két választása volt: az egyik, hogy hazamegy és visszaigényli az őt megillető helyet, vagy, hogy meghal a Bo fa alatt. Úgy döntött, hogy inkább meghal és megtapasztalja, amit még nem tud, minthogy visszamenjen abba az életbe, amit már ismert. Abban a pillanatban, amikor mindent elengedett, kapott valamit, és ezt nevezik „a megvilágosodás pillanatának a buddhizmusban.” Bapak még azt is elmondta, hogy Isten hírhozóival ellentétben, Buddhának nem voltak tanúi. Aztán még hozzátette (ezt egy buddhista irodalom sem említi), hogy igenis volt egy tanú: a Bo fa. Ezért van az, hogy bárhol, ahol elterjedt a buddhizmus, a Bo fa is megjelent.

Salamah Pope:

A kasztrendszer

Bapak egyszer azt mondta, hogy az ősi hindu kultúrában a helyén voltak a dolgok. A társadalom felépítésében négy kaszt volt, és ennek így kell lennie – mondta Bapak. Az Emberi vagy annál magasabb szintű lélekkel rendelkezők voltak a Brahminok, a papok és a

tudósok. Az állati szintű lélekkel rendelkezők voltak a királyok, a hercegek és a lovagok. A növényi szintű lélekkel bírók voltak a földművelők, a halászok, az iparosok és a kézművesek. A legalacsonyabb osztályba tartoztak az anyagi lelkek, ők voltak a kereskedők és a fizikai munkások. Abban az időben látszott, hogy egy személy milyen minőségű lélekkel rendelkezik. Az emberek érzékenyek voltak erre, és amikor egy gyermek megszületett, besorolták a neki megfelelő kasztba. Tehát mindenki a neki megfelelő helyet foglalta és fogadta el a társadalomban.

A rendszer akkor kezdett elfajulni, amikor a legmagasabb kaszthoz tartozó Brahminok elkezdtek hanyatlani. Néhányuk elfeledkezett Istenről, és a morális kötelezettségeikről, és lezuhantak a magas szintű állapotukból. Így néha születtek Brahmin gyerekek alacsonyabb szintű lélekkel. De, hogy megtartsák a kialakult rendszert, annak ellenére, hogy belsőleg, spirituálisan elértéktelenedett, a Brahminok elhatározták, hogy a kasztrendszer örökletes lesz. Ez hiba volt.

Tehát ma, foglalta össze Bapák, a kasztrendszer nonszensz. Néha egy gyermek, aki egy Brahmin családba születik, úgy nő fel, és külsődlegesen arra tanítják, hogy a Brahmin kaszt tagja legyen, miközben belül növényi, vagy még alacsonyabb szintű lelke van, így nem képes nemes Braminként az őt megillető funkciókat betölteni. Tehát a négy szintű kasztrendszer teljesen elvesztette a valóságát.

Ilaina Lennard:

Mohammed és Jézus

Valaki megkérdezte Bapákat, hogy a tény, hogy Mohammed Jézus után jött időben, azt jelenti-e, hogy magasabb minőséget hordozott? Bapák mosolyogva válaszolta: „Ez nem magasabb vagy alacsonyabb szint kérdése. Csak előbb vagy később. Inkább így van: Ábrahám szimbóluma a víz, a fehér víz. Ez a spermát szimbolizálja. A fehér víz árad, átáramlik Mózesen, aki a törvényadó. Azután megszületik a kis Jézus. Jézust bárányként emlegetik, Mária kisleányként. A baba Mohameddé nő. Mohammed azt jelenti: férfi. És most a férfinak fejlesztenie kell a lelkét.”

Úgy éreztem, hogy egy pillanatra bepillantást nyerhettem az Ember igazi lehetőségeinek tárházába. Megéreztem, hogy az Ember evolúciójának következő lépése nem abban rejlik, hogy saját testét hozzáigazítja a technológiai változásokhoz, hanem, hogy fejleszti a belső lehetőségeit. Bapák gyakran beszélt a kereszt szimbolikus jelentéséről. A keresztnek sokrétű jelentése van.

Egy este, tesztelésnél Bapák ezt kérte tőlem: „Kapt meg Krisztust!” Haboztam. „Hogy lehetséges az?” – kérdeztem. Krisztus létezése bennem elképesztő gondolat volt, még az egészséges egóm számára is.

„Ne törődj vele! Lazíts és kapj!” – mondta Bapák.

Abban a pillanatban, ahogy becsuktam a szemem és nyitottá váltam, egy erőteljes érzetet éreztem a mellemben, és a kezeim mutatták ezt.

„Ja” – mondta Bapák.

„Most kapd meg a benned lévő Mohammedet!”

Azonnal egy erő áramlását éreztem a nemi szervemben, ami annyira erős volt, hogy odakaptam, egy ősi védelmi pozícióban.

Hallottam, hogy Bapak nevet és azt mondja: „Ja, ja, vége.”

Bapak elmagyarázta: „Jézus Krisztus a női princípiumot jelképezi a próféták között. Ezért van az, hogy Jézust mindig Mária fiaként említik, mint a nyájas és szelíd Jézust. Mohammed a férfi princípiumot jelképezi. A 'Mohammed' szó Férfit jelent. Egy tökéletes emberben e két princípium egyensúlyban van.

Más alkalmakkor Bapak elmondta, hogy a kereszt jóval Krisztus előtt létezett, és az Embert szimbolizálja. Azt is elmagyarázta, hogy Krisztus a kereszten az Istennek való teljes megadást és alávetést jelképezi.

Rohanna McCormack:

Bapak és Jézus

Történt egy olyan incidens, amitől sok kétely keletkezett bennem a Subuddal kapcsolatban. Az egyik segítő molesztálta az egyik gyerekeimet, és én csak sírtam, sírtam. Mondtam Hadijah Rodemannak, és ő azt mondta: „Térdelj le és imádkozz segítségért, mert különben átveszed annak a személynek az összes problémáját, aki ezt csinálta, és ő nem fogja érezni a súlyát. De ha imádkozol Istenhez, akkor meg fogja érteni, hogy mit tett.”

Tehát letérdeltem és imádkoztam, és nyugodtabb lettem. Aznap éjjel azt álmodtam, hogy az óceánban úszom, sehol egy szárazföld, és nagyon fáradok. Felnéztem, és megláttam egy öltönyös férfit, aki a vízben sétált. Egy fiatalember volt. Nem Bapak. Modern kinézete volt, szakállal, és észrevettem, hogy a cipője nagyon fényesre volt suvickolva. Odajött hozzám és kérdéseket tett fel, pl.: részt vettem-e katekizmuson, mi a nevem, és én válaszoltam, hogy Rohanna. „Ki adta neked ezt a nevet?” „Bapak Sumohadiwidjojo.” Előtte nem tudtam, hogy hogy kell kiejteni a nevét, de álmomban tökéletesen kimondtam. És a férfi azt mondta: „Ismerem őt, és megtarthatod a nevedet.” Erre én: „Ki vagy te?” Mire ő: „Jézus Krisztus vagyok, és azért jöttem, hogy megmentselek attól, hogy a saját könnyeidbe fulladj.” Mikor másnap felébredtem, boldognak és nyugodtnak éreztem magam, és minden elkezdett kisimulni. Nagyon különleges álmom volt.

Leonard Lassalle:

A Próféták

Bapak bejött és leült. Egy kreteket szívott (szegfűszeggel ízesített indonéz cigaretta), és mialatt dohányzott és beszélt, arra gondoltam, hogy talán fel kéne vennem a szemüvegem, mert nem biztos, hogy elég jól fogok látni onnan, ahol ülök. Eszembe jutott, hogy pont ott van a zsebemben egy vadonatúj szemüveg, úgyhogy felvettem.

Bapak beszélt, és nagyon érdekes volt, de egy kicsit álomszerűen és lebegőnek éreztem magam, ahogy hallgattam. Aztán hirtelen ránéztem, és azt mondtam magamban: „Ki ez? Az az ember ott a színpadon nem Bapak.” Arra gondoltam, hogy valami nem stimmel, esetleg túl fáradt vagyok, úgyhogy levettem, majd visszatettem a szemüvegem. Ekkor még inkább világossá vált számomra, hogy az a férfi a színpadon nem Bapak. Nagyon jó külsejű volt. Fiatal, erős, atlétikus, és nagyon nyugodtan beszélt.

„Mi történik velem?” Gondoltam magamban: „Édes Istenem, delíriumban vagyok, lázám van?” Próbáltam megfejteni, de nem tudtam. Így mélyen elmerültem magamban, mert világos volt, hogy a hétköznapi tudattal nem tudom megérteni. Azt kérdeztem: „Kérlek Istenem, segíts nekem. Mi történik velem? Ki az a figura ott? Azt gondoltam, Bapak beszél, de nem ő az. Ki az hát?”

Ekkor, mint egy katedrálisban a visszhang, megérkezett a válasz: „Ádám!” és én elkezdtem sírni. Ott volt Ádám. Hatalmas belső megértés áradt szét bennem, hogy a színpadon ülő férfi Ádám.

Bapak tovább beszélt, és hirtelen, a könnyeimen át láttam, hogy már nem Ádám van ott. Elővettem a zsebkendőmet, és megtöröltem a szememet. Istenhez fordultam: „Ez elképesztő. Kit látok most? Nem ugyanaz, mint az előbb. Ott állt előttem egy nagyorrú, fekete, göndör hajú, őszülő férfi. Nagyon kemény volt, széles és izmos, nagytermetű. Mélyen belülről érkezett a válasz: Ábrahám. Ábrahámot láttam. Megint ömlöttek a könnyeim. Nagyon megérintett az egész. Tudjátok, kicsit túl sok volt!

Festő vagyok, le tudtam volna rajzolni azokat a férfiakat, annyira világosan álltak előttem. Fantasztikus. Ahogy az est folytatódott, Bapak tovább beszélt, és én megint egy másik alakot láttam. Nagyon magas homloka volt, ősz haja, rövidebb, mint Ábrahámé, és másfajta. Olyan volt, mint aki vörösből őszült fehérré. A hatvanas éveiben járt, és ez alkalommal kérdés nélkül is tudtam, hogy Mózeset látom. Emlékszem, a keze nagyon széles volt, rövid ujjakkal, nagyon, nagyon gyengéd, kövérkés. Minden részlet feltűnt nekem, mert festőművészként megtanultam nagyon odafigyelni a részletekre. Gondosan megnéztem a ruházatát. Még egy sokk.

Ábrahám öltözete nagyon kezdetleges volt, kevés ruhát viselt, majdnem az egész teste kilátszott. Mózes egy hosszú, fehér, egyiptomi kinézetű köpönyeget viselt. Nagyon meghatódtam. Imádom Ábrahámot.

Ahogy az este folytatódott, újabb sokk ért. Jézust láttam. Bapak a szemem láttára változott Jézussá. Ott állt, és nagyon feminin volt. A mozdulatai puhák voltak. A kezei hosszúak és vékonyak. A hangja kristálytisza. Akkor szeretet áradt abból az emberből, csodálatos volt a közelében lenni. Se nő, se férfi nem volt, egy különleges figura.

Akkorra tényleg teljesen összeomlottam, és csak sírtam. Épphogy felocsúdtam, és egy kicsit összeszedtem magam, amikor megint visszatért az érzés, és megint csak sírtam. Azt mondtam magamnak: „Hékás, szedd össze magad!” Letöröltem a könnyeimet, kifújtam az orromat, és további két órán keresztül hallgattam Bapak beszédét, aki közben folyamatosan átváltozott. Teljesen kimerültem.

Aztán hirtelen megpillantottam egy ceruzabajuszú kis emberkét Bapak székében. Kis, kerek arcú, vékony alkatú, nagyon gyors, nagyon agilis emberke volt, gyorsan beszélt és erősen

gesztikulált. Tudtam, hogy Mohammed, egyszerűen csak tudtam. Gyönyörű fekete mandulaszemei voltak, különleges szemei. Miközben néztem, egyszer csak egy villanást láttam, mint amikor egy csillag kipukkad, és aztán láttam Bapakit teljes szívéből nevetni, felrobbant egy vetítő és Bapik azon nevetett.

Biztos más is emlékszik arra a jelenségre, hogy amikor Bapik beszélt, néha az volt az érzésünk, hogy személyesen hozzánk beszél. Ahogy nevetett, egyenesen rám nézett és azt mondtam magamban: „Köszönöm Bapik. Most már tudom, ki vagy.”

Ez a hatvanas években volt, és én megtapasztaltam, hogy Bapik az összes próféta egy személyben. Ezért ismerte olyan jól a Bibliát. Jobban ismerte, mint amennyire bárki ismerhette, és az emberek gyakran csodálkoztak, hogy honnan veszi ezeket az információkat. Hát onnan, hogy átélte őket.

Istentől jövő tiszta lélek volt, aki különböző formákat öltött, tudást halmozott fel, egy kolosszális ember. Ezért mondta Bapik, hogy utána már nem jön senki. Mindet magába integrálta. Ez egy csodálatos megtapasztalás volt, és évekig senkinek nem beszéltem róla. Valami belül azt súgta, hogy senkinek nem beszélhetek róla, kivéve a feleségemet, Melindát, és megkértem, hogy ő se beszéljen róla senkinek, amíg egy különleges dolog nem történt kb. száz nappal Bapik halála után.

A Bapik halálának 100.-ik napja alkalmából rendezett selamatant az Anugraha központban tartották. Az Anugraha igazgatója voltam és angol nemzeti segítő. Valamilyen okból felkértek, hogy beszéljek Bapikról.

Nem voltam túl biztos a dologban, de mivel felkértek, elhatároztam, hogy megpróbálom. Őszintén megvallva, kicsit ideges voltam. Egész héten készülődtem. Összegyűjtöttem az érzésfoszlányokat, amelyek Bapik halálát övezték, amely mindannyiunk számára nagyon jelentőségteljes volt.

Amikor megérkeztem a nagyterembe, reflektorok világították meg a szószéket. Négy másik testvér állt tőlem balra és én voltam az utolsó. Az első beszélő egy Imám volt, aztán egy angol pap, aztán egy izraeli testvér, aki elmondta a zsidó imádságokat, aztán következett Sharif, aztán én. Az egész terem sötét volt, aztán bejelentettek minket. Sharif nem tudott személyesen részt venni, így a Bapik temetésén mondott beszédét hallgattuk meg felvételtől. Én nem hallottam a beszédet azelőtt.

Aztán Sharif kedves hangja töltötte be a termet. Mindig nagyon közel álltam Sharifhoz. Coombe Springsben ismerkedtünk meg és nála laktam. Közeli barátok vagyunk. Hallgattam a hangját, és ő egymás után mindent elmondott, amit én akartam mondani.

Úgy éreztem, hogy minden el lett véve tőlem. Mikor befejezte, ott ültem lemeztelenedve a széken, és nem volt mit mondanom. „Te jó Isten, most mit csináljak?” – kérdeztem. „Felkészültem, pontosan tudtam, hogy mit akarok mondani, és most nem tudok semmit mondani. Mit tegyek?”

„Csak menj fel az emelvényre és meglátod.” – volt a válasz. Hallottam, hogy szólítanak, és a szívem olyan hevesen vert, hogy majd kiugrott a mellkasomból.

Mikor felértem, a kezemet megadó pozícióba tettem, és teljesen elcsendesedtem. Mozdulatlan voltam. Mindenki várt. Hallottam, hogy az emberek mozgolódnak a teremben, de én továbbra is csendben maradtam, és hirtelen – az Anugraha teremnek nagyon nagy volt a belmagassága, és sötét volt – láttam, hogy egy hatalmas lény tölti ki a teret. Bapakit láttam, aki nagyon-nagyon nagy volt, egészen a kupoláig betöltötte a teret.

Azt mondta nekem: „Leonard, miért gondolkozol azon, hogy miről beszélj?” Én: Hát, Bapák, nem tudom, mit mondjak. Sharif már mindent elmondott.” De Bapák így válaszolt: „Bapák már megmondta neked, arról beszélj, amit tapasztaltál.”

„Úgy érted, amikor megláttam, hogy ki vagy?” És Bapák azt mondta: „Igen, azt meséld el.” Így tehát elmeséltem azt az élményt, amiről az előzőekben beszámoltam. És mert tele voltam azzal az érzéssel, amit közben tapasztaltam, láttam, hogy sokan sírnak a nézőtérén.

Később, ahogy mentem kifelé, egy angol pap odajött hozzám és azt mondta: „Leonard, világosságot adott nekünk. Most már értem, ki Bapák, és ez segít megértenem az összes prófétát, és hogy miről szól ez az egész.” Nagyon meg volt hatva.

És ami még ennél is fantasztikusabb – és erre a történetre nagyon kevesen emlékeznek már, mert a többségük már halott – az, ami az Alexandra Palotában történt Londonban. A hetvenes évek elején lehetett. Bapák egy hosszú beszédet mondott, aztán azt mondta: „Bapák kér tizenkét segítőt.” Kiválasztott tizenkettőnket, és azt mondta: „Gyertek Bapákkal. Latihanozni akarok veletek.”

Kimentünk. Bapák körbeállított bennünket, és ő középre állt. Beszélt hozzánk, aztán azt mondta: „Most Bapák megmutatja, hogyan kap ő.” – és elkezdett mozogni.

Mozgott és nagyon könnyűvé és fürgévé vált. Úgy mozgott, mint az a férfi, akit Mohammednek láttam. Elmondta nekünk, hogy Mohammed nagyon gyorsan mozgott és beszélt. A szavai csodálatosan békessé tettek engem belül, totális béke szállt rám. Hozzátette, hogy Mohammed Isten szavait beszélte, amely megérintette az embereket.

Miután befejezte ezt az előadást – Bapák nagyon szeretett színészkedni, a latihanban kapta és el is játszotta – azzá vált. Aztán hirtelen átváltozott, és másképpen kezdett mozogni. Elképesztő volt, ahogy mozgott. És mindannyian Jézust láttuk, a fehér ruhában, szakállal, az arcát és mindent.

„Bapák most megmutatja nektek, hogy gyógyította Jézus az embereket az érintés útján.” És körbement, és a szívem vadul kalapált, ahogy közeledett. Körülbelül közepén álltam, hat vagy hetedikként a sorban.

Kettővel mellettem rátette valakire a kezét, és mondott valamit, amit nem hallottam. A teremnek rossz volt az akusztikája, de ahogy közelebb jött a barátomhoz tőlem balra, rátette a kezét és azt mondta: „Hohó! Túl meleg van idebenn. Érzed Bapák kezét? Hűvös. Amikor a lélek cselekszik az érzések előtt, akkor ott mindig hűvös van. A forróság azt jelenti, hogy sok a napsugár. Ég odabenn, azért ilyen forró.” Arra gondoltam: „Istenem, mit fog mondani, amikor idejön hozzám?” Belül remegtem, aztán odalépett hozzám, rám tette a kezét és azt mondta: „Ja, ja, csendes, csendes.” És én éreztem azt a hűvös, megnyugtató kezet.

Így magyarázta: „Így adta át Jézus a Kontaktust az embereknek, érintéssel. Meg kellett érintenie az embereket.” Aztán beszélt a szívről és abban a pillanatban valóban ő volt Jézus. Sírtam, szinte megsemmisültem, eláztattak a könnyeim, és mindez megerősítette a korábbi tapasztalataimat.

Ruth Gruson:

Bapak és a Próféták

1957 karácsonyán Bapak először érkezett hozzánk Planeggbe, Németországban, ami egy áldott időszak kezdete volt.

Egy este valami olyasmi történt, ami még a tapasztalt John Bennett-et is majdnem kibillentette az egyensúlyából. Az első kisebb férficsoport megnyitása után John teljesen megdöbbenve jött ki a szobából. „Mi a baj?” – kérdeztem. És ő ezt válaszolta: „Bapak állt előttünk, Jézus Krisztus mögöttünk, Mohammed és Mózes pedig a két oldalon.”

„Hogy nézett ki Jézus Krisztus?”

„Tiszta fény. Alig lehetett ránézni.”

Sahlan North:

Az arcok

1959-ben Bapak beszédet mondott a Friends' Meeting House-ban Londonban, a Coombe Springs-i kongresszus alatt. Kb. ezer ember volt a teremben. Bapak éppen elkezdett volna beszélni, mikor azt mondta: „van valaki a teremben, aki nem tartozik Subudhoz. Lenne olyan kedves elmenni?” Az emberek nézegettek körbe, de senki nem mozdult. Aztán Bapak még egyszer elmondta a kérést. Végül egy baljós külsejű férfi felállt és kisetett.

Én kicsit késve érkeztem, így fenn voltam a galérián és onnan néztem Bapakit. Elkezdett beszélni, és én latihanba kerültem, de valami másféle latihanba, mert megváltozott a látásom. Olyan szemcsés lett, mint egy rosszul exponált fénykép, és ezen keresztül láttam. Néztem Bapak arcát, de nem az ő arca volt. Bapak arca egyébként is csodálatos, de ez az arc sugárzott, aztán tovább beszélt, és az arca időnként megváltozott, aztán vissza. Ez így ment további tíz percig, aztán öt különböző arcot öltött. Teljesen ki voltam ütve. Arra gondoltam: „Ez az öt arc, amit párhuzamos látok megjeleni Bapakban, mindannyiunkban ott van. Látom.” Végül Bapak befejezte a beszédet és szedelőzködtünk, hogy indulunk kifelé, mindenki egy kicsit kábán. Valaki azt mondta nekem: „Hogy tetszett a beszéd?” Én: „Miről szólt?” Furcsán néztek rám. Különben is kicsit nehéz visszaemlékezni Bapak beszédeire. Azt mondták, hogy az öt prófétáról beszélt. „Áá!” Leesett a tantusz.

Jim Holland:

A karizmatikusok és a kvérekek

Gondoltam utána nézek, mit mond Bapak a keresztény karizmatikusokról, ha mond róluk egyáltalán valamit. Ezt találtam:

„Valami ahhoz hasonló, mint amit ti kaptatok – a Subud latihan kejiwaan – újra megjelent ebben az időben. Látogatása újabb ajándékként Bapak mesél erről nektek. Mikor Bapak Angliában járt, sokan a keresztény templomokban kaptak valami hasonló latihant, mint a Subud latihan.”

Angol Subud tagok jelezték ezt Bapaknak: „Mit csináljunk Bapak? A templomokban van egy fajta Subud latihan. Ne tiltakozzunk az ellen, hogy követik és lemásolják a Subudot?”

„Ó, nem, ne tegyétek ezt, mert ha egy hasonló latihan keletkezik a templomokban, azzal nincs semmi baj! Ez isteni kegyelem, és világossá teszi, hogy Subud valóban a Mindenható Istentől jön, nem egy emberi lénytől, ami azt jelenti, hogy nem az elméből fakad. Nem ember alkotta, hanem Isten akarata és kegyelme. Ez a wahyu – kinyilatkoztatás.”

„Tényleg így van ez, Bapak?”

„Hagyjátok, engedjétek, hagyjátok, hogy létezzen. Az Subud feladata lesz, hogy megmutassa, Subud valódi-e vagy sem. Ne tegyetek semmit.”

Bapakot egyszer megkérdezték a kvékerekről és ő azonnal így válaszolt: „De George Fox meg volt nyitva!” Azután elmagyarázta, hogy George Fox és barátai a maguk idején azt kapták meg, amit mi a latihanban, mozdulatokat és vibrációt, de nem tudták átadni a következő generációnak ugyanazt a spontán kapást.

Henrietta Music:

Az úttörők

Ez nem a saját történetem. Ez egy történet, amit Muftiah Weinstein mesélt nekem. Isten nyugosztalja a lelkét. Ő már nem tudja elmesélni. Hazament. Szóval, egyszer évekkel ezelőtt, San Franciscóban csak kisebb csoportok voltak. Subud kicsi volt, és Bapak a tagoknál lakott, és magánházaknál gyűltek össze. Nem volt olyan formális, mint később. Barátságos és otthonos volt, és ott voltak egy kis házikóban San Franciscóban. Bapak a hálósobájában volt. Beszélgettek, dohányozgattak. Akkoriban mindenki dohányzott, kávézott, jól érezte magát.

Varindra Vittachi kiszaladt a hálósobából, és azt mondta: „Ó, egy csodálatos dolgot mesélek! Bapak azt mondta, hogy elmondhatom nektek. Annyira izgalmas!”

Bapak rólunk beszélt, akik akkor ott voltunk, Subud úttörői, az első generáció, és azt mondta:

„Az úttörők ugyanazok az emberek, akik mindig eljönnek, amikor egy próféta jön, tehát mi már így együtt voltunk Ábrahám, Mózes, Jézus és Mohamed idején is, és most ismét itt vagyunk, együtt.”

Ez szenzációs volt, mert megmagyarázta, hogy miért szeretjük egymást annyira mélyen, annyira, hogy néha a saját vér szerinti családtagjainknál is közelebb érezzük magunkat egymáshoz.

Gondoltam, hogy ez egy jó történet így lefekvés előtt.

Hatodik fejezet

Bapak és a gyógyítás

J.G. Bennett:

Éva Bartók gyógyulása

Éva Bartók filmsztár május 18.-án érkezett Angliába (egy héttel Bapak első látogatása előtt), és sokkal rosszabbul lett, pedig már előtte sem volt jól. Két sebész azonnali műtétet javasolt neki. Azért jött John Bennetthez, hogy segítsen neki felkészülni a halálra. Bennett elmagyarázta neki, hogy lehet, hogy a latihan által segítséget kaphat. Éva úgy döntött, megvárja Bapak érkezését, mert úgy érezte, most alkalma nyílik a spirituális ébredésre, amire fiatalokora óta vágyott, és ezt az esélyt semmi áron nem szalasztotta volna el.

Amikor a kocsiban voltunk Bapakkal a reptér felől haladván megemlítettem neki Éva Bartók helyzetét. Mint mindig, Bapak most is várt a belső indikációra, mielőtt megszólalt volna, majd azt mondta, hogy Évának meg kell kapnia a latihant, és ezért le kell költöztetni Coombe Springsbe.

Másnap Bapak odaküldte feleségét és Ismana Ahmadot a Coombe Springsi szállásra, ahol Miss Bartók tartózkodott. Így ő lett az első ember Európában, aki közvetlenül Ibu Subuhtól kapta meg a latihant. Az egyetlen látható változás az volt, hogy bizonyos kétségbeejtő tünetek javultak, és úgy tűnt, hogy két hétig alig történik valami. Az orvosa, aki minden nap megnézte őt, megerősítette, hogy nincs közvetlen veszélyben, de hozzátette a saját tanácsát a sebészekéhez, miszerint minél hamarabb műteni kellene. Éva elfogadta ezt a tanácsot, és megszervezték, hogy június 10.-én este bemegy a kórházba.

Az alatt a 19 nap alatt Bapak egyszer sem találkozott személyesen Miss Bartókkal. A klinikai tünetekben nem történt változás, és ez csak még jobban kihangsúlyozta a belső pszichikai változást. Mindenki, aki akkoriban találkozott Miss Bartókkal, észrevette, hogy mennyire megváltozott az arckifejezése, és lenyűgöző volt, hogy milyen nyugodt és szelíd hozzáállással nézett egy nagyon is veszélyes műtét elébe.

Amikor Bapak értesült a kórházi bemenetelről június 10.-én reggel, személyesen lement a szállásra, és Ibuval, Ismanával, Elisabeth Howarddal és jómagammal együtt csatlakozott a latihanhoz Miss Bartók betegágya körül. A két angolnak ez volt az első tapasztalása a Subud latihan leírhatatlan erejéről. A kis hálószoba megtelt energiával, ami mindenfajta személyes érzést megszüntetett és egy olyan tudatosságot hozott létre, amelyben mindannyian éreztük és megosztottuk a beteg állapotát. Éreztük a fizikai fájdalmakat, a félelmeket, és a halvány, de egyre növekvő hitet Isten hatalmában. Semelyikünk nem tudta megmondani, milyen hosszú ideig tartott az egész, de utólag kiderült, hogy alig 40 percig. Azután Bapak egy szó nélkül elment. Miss Bartók akkut fájdalomban volt, ami egész nap tartott.

Amikor megkérdezték Bapakot, azt mondta: "Adjon neki az orvos valami jó nyugtatót. Ez nem fogja megzavarni a folyamatot. A krízisnek vége, és nem lesz szükség műtetre."

Így is lett. Miss Bartók állapota javulni kezdett, és három héten belül meg volt róla győződve, hogy életképes gyermeket fog világra hozni. Ezt megerősítette az orvos, és a baba októberben világra jött, erősen és egészségesen.

Sharifin Gardiner:

Ajándék Bapaktól

Mikor Kadarijah-t, a feleségemet diagnosztizálták rákkal, gyakran hallgatott egy Bapaktól kapott hangszalagot, amin Bapak gambangon játszik, és úgy érezte, hogy segít neki a gyógyulásban. Még most is minden reggel meghallgatja. Bapak valószínűleg előre tudta, hogy mi fog történni vele.

Később megtudtuk, hogy bizonyos tradicionális muzulmán közösségekben, mikor egy szent ember ajándékot ad valakinek, akkor az örökre szól, az összes leszármazottainak is.

Köszönjük Bapak.

Ed és Alfathah Kerner:

Gyógyulások

Alfathah: Amikor Cilandakban voltam, rémes gyomorbetegségem lett, valamiféle tisztulási folyamat, és Bapak készített nekem egy rajah-t. A rajah egy gyógyszer, amit Bapak úgy készített, hogy felírt egy latihanban kapott szöveget vagy jelet egy papírra, aztán elégette és a hamut vízbe keverte. Rendszeresen ittam belőle és jobban lettem tőle.

Egyszer megkérdeztem Rochanawatit, hogy vajon az én tapasztalataim Bapakon keresztül jönnek-e? Azt válaszolta, hogy aznap este a latihanban meg fogjuk tesztelni. Aztán latihan alatt odajött hozzám és halkán azt mondta: "Kaptad meg, hogy ki Bapak!"

Térdre estem és ezeket a szavakat kaptam: „Bapak erőteljesebb, mint a villámlás és a mennydörgés.”

Ed: Egyszer, mialatt New Yorkban éltünk, Alfathah sztrókot kapott és egy hétig kómában volt. Nem tudtam, mit tegyek, mert az orvosok között sem volt egyetértés. Az egyik orvos azt mondta, hogy meg kell operálni, különben másnapra meghal. Mutatott nekem egy röntgenfelvételt, amin egy nagy folt volt az agyán, és azt mondta, ha ezt nem távolítják el, akkor meg fog halni.

De egy másik sebész ellenezte a műtétet. Alfathah eszméletlen volt, tehát nekem kellett eldöntenem, hogy mi legyen. Elhatároztam, hogy megkérdezem Bapakot. Felhívtam Cilandakot, ahol Sharif vette fel a telefont, és hallottam, ahogy beszél Bapakhhoz. Bapak azt mondta: „Nem szabad megműteni, akkor sem, ha meghal.”

Ez szokatlan tanács volt, mert Bapak általában jóváhagyta az orvosi véleményeket. Amikor mondtam az orvosnak, hogy nem operálhat, azt válaszolta: „Maga gyilkosságért lesz felelős.” Mondtam, hogy ennek ellenére nem egyezem bele a műtétbe.

Egy hétig eszméletlen volt, teljesen bénán. Egy privát szobában feküdt, a folyóra néző kilátással, és én gyakran álltam ott az ablaknál, reménykedve, hogy helyesen döntöttem. A természetes indíttatásom az lett volna, hogy elfogadjam az orvos véleményét és a műtétet. Aztán fokozatosan visszatért belé az élet. Először az ujjait tudta mozgatni.

Alfathah: Miután hazamentem a kórházból, egy reggel arra ébredtem, hogy egy alakot látok állni az ágyam mellett. Később Ibu Rahayu mondta, hogy Bapak küldte, hogy vigyázzon rám.

Lariswati:

A fülbevaló

Először a forradalom alatt mentem Cilandakba. Azt hallottuk, hogy mindenkinek el kell hagynia Indonéziát, és Ausztráliába vagy Új-Zélandra menni. De Ibu üzent nekem, hogy jöjjek Indonéziába, mert mindenki más elmenekült és szüksége van valakire, akivel latihanozhat. Tehát mentem. Küldtem táviratot, amelyben megírtam, hogy jövök, de a távirat utánam három héttel érkezett meg.

Megérkeztem a reptérre és nem igazán tudtam, hogy mi lesz. Senki nem várt rám. Mindenütt utcai barikádok voltak. Szereztem egy taxit, és a sofőr azt mondta, az apja tudni fogja, hogy hova akarok menni. Elvitt néhány utcával odébb az apjához, aki meghallgatott. Volt valami másik Cilandak, egy kicsit más kiejtéssel, ami egy kórház volt. Nem, nem, Subud, Subud – ismételtetem. Végül megértette és odavitt.

Amikor megérkeztem, Prio és Bapak odajöttek hozzám, és Bapak egy szobába kísért, ahol szűnyogháló volt, és meg is ágyazott nekem. Vártak engem. Abban az időben Bapak, Sudarto és Prio egész éjjel virrasztottak. Ezt száz napig csinálták. Szóval nagy biztonságban éreztem magam.

Még mielőtt megtudtam volna, hogy Indonéziába megyek, volt egy álmom. Álomban egy furcsa helyen voltam, mindenféle furcsa dolgok történtek, és fáj a fülcimpám. Egy repülőn ültem. Hirtelen elkezdett rázkódni és szétesett. Zuhantam, a csomagok repkedtek körülöttem, és a repülő lezuhant. Miközben elmeséltem az álmat Victornak, a férjemnek, azt mondtam: „Egy dolog biztos. Soha nem fogom kilyukasztatni a fületem.”

De elfelejtkeztem az álomról és egyre nyaggattam Aminah-t, hogy vigyen el egy szalonba, ahol kifúráthatom a fületem. Mindig azt válaszolta, hogy majd holnap, ami ott azt jelenti, hogy majd valamikor. De addig kérleltem, amíg végül elvitt és megcsinálták. Röviddel azután borzalmasan begyulladt. Mindenki próbált volna segíteni, de Bapak megtiltotta, hogy bárki hozzám nyúljon. Aztán felírta a nevét egy papírra, arra kért, hogy égessem el, tegyem a hamut egy pohár vízbe és igyam meg. És a fájdalom elmúlt, csodálatos volt.

Rasjid Carre:

A rajah

'73-ban nagyon beteg lettem, nem tudtam menni. Valami történt velem. Dr. Mitchell kórházba vitt. Aztán Bapak hallotta, hogy beteg vagyok, és ahogy beértem a kórházba, magához hívatta Dr. Mitchellt és azt mondta: „Mit keres Rasjid a kórházban? Hozd ki! Ennek az egészségnek semmi köze az orvosláshoz. Valami van a múltjában, amihez köze van. Ez tisztulás. Hozd ki a kórházból.” A kórházban az amerikai orvos és a többiek azt gondolták, hogy meg fogok halni. Valami nem stimmel a vesémmel, a karbamid szintem megemelkedett, ami azt jelentette, hogy vérmérgezősemm van. Ez általában végzetes. Az apám is így halt meg.

Rohanna, a feleségem pánikba esett, és Bapakhoz fordult. Tuti is jelen volt. Bapak adott neki egy rajah-t. Ez egy jávai hagyomány, amit Bapak is használt. Valamit írt vagy egy jelet rajzolt egy papírra, amit el kellett égetni, egy pohár vízbe tenni és meginni.

Bapak megkérdezte Rohannát: „Hogy fogod bejuttatni a kórházba?”

Mire ő: „Megtalálom a módját.” Rohanna és Tuti elkészítették a rajah-t. Később mesélte, hogy remegett a keze, miközben égette a papírt. Az egészet egy üres Listerines üvegbe töltötte és behozta a kórházba.

Végül, mindenfajta kezelés nélkül kiengedtek a kórházból, mert Bapak ragaszkodott hozzá, és visszatértem Cilandakba. Egy-két héttel később elég jól voltam ahhoz, hogy látogatást tegyek Bapaknál és Tuti megbeszélte az időpontot. Bapak az irodájában volt, Shariffal együtt, és Bapak megkérdezte, hogy vagyok? Azt tanácsolta, hogy igyak sok narancslevet és legyek lusta!

„Ez az első alkalom, hogy ilyen tanácsot hallok Bapak szájából.” – mondtam.

Bapak: „Teljes pihenésre van szükséged.”

Én: „Talán el kéne mennem a hegyekbe.”

Bapak: „Nem, ne menj a hegyekbe, mert akkor csak aggódni fogsz a gyerekeid miatt, maradj itthon, de pihenj.”

Mikor elhallgatott, meg akartam neki köszönni, de ő csak bólogatott: „Igen, igen, igen.”

Aztán egy kicsit felbátorodva azt mondtam angolul – nem beszéltem elég jól indonézül – „Meg akarom köszönni Bapaknak, mert úgy érzem, hogy többet segített nekem, mint amit felfogok belőle.” Miközben ezt mondtam, észrevettem, hogy Bapak hirtelen odafigyel, és Sharifet nézi, akihez beszéltem. Bapak figyelt. Aztán Sharif lefordította neki, amit mondtam, és akkor valami olyat láttam, ami számomra rendkívüli volt, mert hirtelen úgy érzetem, hogy ez valahogy meglepte Bapakot. Mintha felfedtem volna egy titkot, vagy valami ilyesmi, és aztán valami olyasmit láttam, amit úgy tudnék leírni, hogy valódi, mélységes szerénység, és Bapak azt mondta: „Igen, tudod, igyekszünk megadni magunkat Istennek.”

Hetedik fejezet

Bapak útmutatásai

Salamah Pope:

Ez az élet és mások

A túlvilág „valóságosabb, mint ez a világ”. Bapak számára ez magától értetődő volt, és próbált minket, átlagos halandókat biztosítani erről.

Mi általában úgy gondolunk a túlvilágra és az evilágra, mint két teljesen különböző dologra, a kettő között egy nagy űrrel vagy éles határvonallal. De ahogy Bapak mondta, valójában nagyon közel vannak egymáshoz, mint egy érme két oldala. Vagy még annál is közelebb – mondta egyszer –, mint a wayang árnyjáték előadásokon használt áttetsző fehér vászon, ahol az egyik oldalról csak az árnyakat látjuk (ez az élet), de a másik oldalról láthatjuk a Valódit, a bábok élénk színeit, csillogó arany fényét.

Egy másik alkalommal azt mondta, hogy minden bolygónak megvannak a maga életformái. Mivel mi itt élünk a földön, ebben a materiális világban, ha például egy rakétával elkerülnénk egy másik bolygóra, valószínűleg nem volnánk képesek látni az élet ottani formáit. Ebből gondolom, bár nem emlékszem pontosan, hogy mikor mondta ezt, hogy a földi létforma elég alacsony szintű, mert szükségünk van az anyagi világra. Vagy pedig azért, mert a lelkünk nem túl jól szuperált egy magasabb létformájú bolygón, így ide kellett jönnünk ebbe az anyagi létezésbe, hogy tanuljunk valamit.

„Ez a világ sátáni” – mondta egyszer, mert az anyagi dolgok a sátáné. Ezért nehéz a létezés itt a földön, és ezért kell megtanulnunk itt boldognak lenni, anélkül, hogy ragaszkodnánk bármihez, hogy amikor meghalunk, akkor szabadok lehessünk, és a nekünk való megfelelő helyre kerülhessünk a túlvilágon.

Rasjid Carre:

Subud léptéke

1971-ben Suharto, Indonézia akkori elnöke elfogadta a meghívást a Wisma Subudban tartandó világkongresszus megnyitójára. Bapak előre megírta a nyitóbeszédét, amit ezután soha többet nem tett, mert az elnök látni szeretne volna még az esemény előtt. Egyik este azt kérte, hogy ezt a beszédet fordítsák le több nyelvre és nyomtassák ki egy szórólapon, amit minden résztvevő kezébe adhatnak. Egyeztettem Luqmannal, aki a kongresszusi kiadványokért volt felelős, hogy hogyan prezentáljuk ezt a brossúrát, és aznap este Bapak megkérdezte: „Van valakinek valami ötlete, hogy mi legyen a borítón?” Én mondtam, hogy nekem van: „Mivel Bapak beszéde a Subud terjedéséről szól a világban, én egy világtérképet látok magam előtt, amire egy Subud szimbólumot nyomtatunk.” Elég jónak tűnt ez a terv. Bapak azonnal válaszolt: „Ó, nem, azt nem lehet. Lehetetlen. Subud sokkal nagyobb, mint ez a világ.”

Sofyan Brugger:

Imitáció

Valami miatt Bapak gyakran választott engem teszteléshez. Megkért, hogy teszteljek meg valamit, pl. gyakran kérte, hogy kapjam meg ezt: „Allahu Akbar.” Eleinte azt mondta: „Jó, elég, még nem tudod megkapni, mert ezek a szavak a kejiwaanban vannak, és a valódi, spirituális értelemben a szavakat mozdulatok kísérik, igaz?” És ezek a mozdulatok ideális esetben spontán, belülről keletkeznek.

Emlékszem egy letaglózó élményre, ami napokra tönkretett. Bapak újra tesztelte ugyanezt velem, és valami miatt a válasz nem belülről jött. Bapak nagyon szigorú volt. Azt mondta: „Tudod, az Isten nem szereti azokat, akik imitálnak.” Nyilván imitáltam a mozdulatot, ahelyett, hogy megvártam volna, amíg belülről megérkezik. Nagyon nehéz volt, de nagyon-nagyon erőteljes és hasznos az önkorrekció szempontjából, és nagyon sokat tanultam belőle.

Salamah Pope:

Egy halom arany

Bapak elmesélt egy történetet arról, ahogy az emberek járják az útjukat. „Egy ember halad egy úton, és időnként szembetalálja magát egy döntéssel, amit meg kell hoznia. Ha helyesen dönt, Isten akarata és saját belső természete szerint, az olyan, mintha kapna egy kis darab aranyat, amit hátradob a bal válla fölé. Ez az ajándék a helyes döntésért. Aztán halad tovább és tovább, majd megint hoz egy helyes döntést. Megint kap egy darabka aranyat. Élete során minden helyes döntésért kap egy kis aranyat, amit átdob a válla fölé, és neki úgy tűnik, mintha semmi sem változna. De aztán egy nap valami miatt megfordul és körülnéz. És akkor meglátja, hogy egy egész halom arany van a háta mögött, amiért ő megdolgozott. Ekkor szabaddá válik. Önmagává vált, és gazdag lett.”

Számomra ez a Subud élet magyarázata. Nem is tudjuk, mit cselekszünk. Csak vánszorgunk előre. És hirtelen, vagy talán nem hirtelen, egy krízis vagy betegség miatt, vagy lassú változás eredményeként, kijutunk egy sokkal tágasabb térbe, ahol nem vagyunk önmagunkba zárva.

Számomra ez a Subud. A tanulság, hogy ki kell tartani. Ki kell tartani. Kétszer egy héten latihanozni, különben nem biztos, hogy megtörténik.

Számomra ez egy nagyon-nagyon szép és jelentőségteljes történet, ami mindenkire vonatkozik.

Konrad Baerveldt:

Teremtés

Dél-Afrikában Bapak mondott egy beszédet „az idők kezdetéről”, a teremtés előttről. Elmagyarázta, hogy a Mindenható Isten létezett, mielőtt bármi létezett volna, amikor még csak a nagy semmi létezett, amit mi nem tudunk elképzelni, mivel mi a semmiből teremtettünk. Bapak azt mondta, hogy amiről beszél, az teljes mértékben túl van az emberi

megértés határain. Elmagyarázta, hogy a Mindenható Isten átkutatta a nagy semmit és csak önmagát találta meg benne.

Ezen a ponton az auditórium, ahol Bapak beszélt, mintha megszűnt volna létezni. Csak Bapak létezett, és ami szembetűnő volt számomra, hogy aki beszélt, az volt AZ, aki a kezdetek kezdetén ott volt, mielőtt bármi más létezett volna, tehát amit hallottunk, az attól jött, aki minden teremtés előtt létezett.

Tehát a latihan olyan forrásból érkezik, ami messze túlmutat az emberen, és annyira mindent magában foglaló, hogy nem tudjuk felmérni a méretét vagy az erejét. Az emberen és a teremtésen túl létezik, már a kezdetektől ott volt. Nehezen értem meg mindezt, sőt, egyáltalán nem, de az biztos, hogy az általunk ismert Bapakon túl ott van valami, ami mindig is létezett, mielőtt mi léteztünk volna.

Az évek során ezek az elemek voltak hatással rám, hogy láttam a kegyelem végtelen mélységét, amit a latihan által megkaptunk.

Jasmin Webb:

Csak csináljátok!

Kiváltságosnak mondhatom magam, mert ott voltam Cilandakban, amikor Bapak 1987-ben végleg eltávozott és részt vehettem élete utolsó Ramadánjának teszteléseiben. Az az év abból a szempontból is rendhagyó volt, hogy Bapak Ramadan kellős közepén is mondott beszédeket Pamulangban (*ott élt élete utolsó éveiben, Ibu Rahayu most is ott lakik*), amit sosem tett azelőtt. Visszagondolva arra az időszakra, megannyi apró utalást tett arra, hogy elmenni készül, próbált minket felkészíteni. És a spontán kialakuló tesztekben, amit velünk csinált Ramadan alatt ilyeneket kérdezett: „Eggyé tudtok válni Bapakkal? Bapak egy az alang-alang fűvel. Kezdjük!” Mi meg csak ott ültünk. Aztán azt mondta: „Eggyé tudtok válni az alang-alang fűvel?” Ez egy Indonéziában honos hosszúszerű fű. Aztán azt mondta: „Bapaknak mozog a nyelve. Tudjátok követni, hogy mit mond? La ilaha illa Allah.” Egyesíteni próbált minket, felkészíteni, hogy a halála ne legyen annyira sokkoló.

Ramadan alatt minden Hatalom Éjszakáján beszédet mondott, ami teljes mértékben rendhagyó volt. A 29.-ik éjszakán is teszteltünk arról, hogy milyen, amikor az angyalok tanúi valami jónak, amit cselekszünk. Milyen érzés. Aztán azt mondta: „Igen, ez egy önbizalommal teli érzés, mikor csak mérs előre és teszed, amit tenned kell.” Azon az alkalmon nagyon erélyes volt velünk. Hozzátette, hogy szükségünk van bátorságra, és hogy mindent megkaptunk, amit csak meg lehet kapni. Mindannyian. Amire még szükségünk van, ami még hiányzik, az a bátorság, hogy meg is valósítsuk. „Csak csináljátok!”

Halstein Stralberg:

Reinkarnáció

Osloban én is mentem privát beszélgetésre Bapakkal, lényegében azért, mert mindenki más is így tett, és gondoltam, kérdezek tőle pár dolgot.

Az egyik kérdésem a reinkarnációról szólt: „Voltunk mi már valamikor itt a földön?” Bapak azt válaszolta: „Sokszor, de ez az utolsó alkalom, mert most felébredt a lelketek.” „Ez minden Subud tagra igaz?” „Igen, mindenkire.” Ezt érdekesnek találtam, mert később soha nem hallottam tőle ugyanezt, de akkor kettőnknek is ezt mondta.

Reynold Weissinger:

A bika

Szerencsésnek mondhatom magam, hogy 1985-ben újra Cilandakban tölthettem a Ramadant. Az egyik dolog, amit az évek során megtanultam, hogy nem mindig kell feltennünk kérdéseinket Bapaknak, mert ha felmerül bennünk egy kérdés, Bapak gyakran spontán választ ad rá a beszélgetésben.

Egy reggel Emmanuel Kennedy elmesélt egy történetet nekem és a fiának, Morrisnak egy különleges állatról, egy bikáról, amivel dolgozott. A történet végén hangosan morfondírozott azon, hogy vajon lehetséges-e egy állat számára a megnyitás.

Bapak aznap este beszédet mondott. Én közvetlenül Emmanuel és Morris mögött ültem. Bapak a szentekről beszélt, akik az Iszlámot elhozták Jáva szigetére, majd az üzleti életben való megfelelő magatartásról beszélt. Egy mondat közepén egyszerűen megállt, felénk nézett, és megjegyezte, angolul: „Igen, és Bapak szeretné, ha tudnátok, hogy az állatok számára lehetséges a megnyitás.” Morris és Emmanuel mindketten felugrottak meglepetésükben. Mire visszaültek a székre, Bapak már újra az üzleti viselkedésről beszélt.

Kuswanda:

A szellemvilág

Azokban az időkben, amikor Bapak gyakran lejött cilandaki házának a verandájára, bátran feltettem neki mindenféle kérdést, mert új voltam a Subudban. Emlékszem, hogy megkérdeztem, léteznek-e szellemek, amire határozottan igen volt a válasz. Azt mondta, hogy a szellemközösség ugyanolyan, mint a miénk, a tagjai mindenféle funkciót töltenek be. Bapak elmondta, hogy sokat sétálgatott a szellemek között és figyelte, hogy mit csinálnak. „De ők nem látják Bapakot, mert Bapak finomabb, mint ők.” – mondta. Látván a szememben a hitetlenséget, Bapak megkérdezte: „Szeretnél látni egyet?” Sebtében válaszoltam: „Nem Bapak, mert félek.” Rövid szünet után így szólt: „Pedig egy nap fogsz.”

Harminchat évvel ez után a beszélgetés után még mindig nem láttam egy szellemet sem, és sem a szándékom, sem a bátorságom nincs meg hozzá, hogy kommunikáljak velük. Aztán sokkal később, mikor az indonéz Subud elnöke voltam, Bapakkal és Pak Siregarral a cibulani villájában voltunk, amikor Bapak hirtelen azt mondta nekem: „Egy fekete lény áll mögötted, aki tízszer akkora, mint te vagy.” „Ki az, Bapak?” Bapak azt mondta, hogy a lény az én követő kísérőm. Megkérdeztem Bapakot: „Ha a követőm, akkor megkérhetem rá, hogy tegyen meg nekem dolgokat?” „Igen, megkérheted.” – mondta Bapak és hozzátette: „Kérd meg, hogy keressen pénzt.” Ez inkább vicc volt, mint komoly kijelentés, azt hiszem. Sosem kértem meg. Hogy is tehettem volna, amikor azt sem tudom, hogy kell kommunikálni vele?

Iliana von Hohenstein és Michele von Royk-Lewinski:

A macska, amelyik ragaszkodott hozzá, hogy lássa Bapakot

A Tarantino ház környékén, ahol Bapak és kísérete megszállt 1977 karácsonyán a honolulu látogatásuk alkalmával, élt egy fekete-fehér macska. A látogatást megelőző hetekben előkészítették a házat Bapakék fogadására és a macska rendszeresen odajött és leült. Attól a perctől kezdve, hogy Bapak megérkezett, nem volt hajlandó elhagyni a terepet, és többször megpróbált beosonni a házba. Amikor véletlenül sikerült neki, egyenesen Bapak és Ibu Mastuti szobája felé tartott. Többször elfogták útközben és kirakták.

Ez így ment napokon keresztül, míg egy nap, mikor ismét sikerült beosonnia a félig nyitott ajtón, Tuti felvette és azt mondta: „Odaviszem a macskát Bapakhoz. Elég régóta kéri már a megnyitását.” Ezzel eltávozott Bapak szobája felé, karján a macskával.

Bapak nevetett, ölbe vette a macskát, és egy darabig vakargatta, simogatta. Azután Tuti ismét kihozta. Ezek után a macska csak ült a teraszon és tágra nyílt szemekkel nézett. Reméljük, hogy rendszeresen fog latihanozni.

Salamah Pope:

Latihan alvás közben

Bapak arról beszélt, hogy hogy működik a latihan miközben alszunk. Indonéziában, ahol a nappalok és az éjszakák egyforma hosszúak – az Egyenlítő környékén mindkettő 12 óra – ennek jelentősége van, nem tudom, a messzi északon vagy a messzi délen, Ausztráliában, ahol mi vagyunk, hogy lenne mindez. Bapak azt mondta, hogy a latihan napközben automatikusan zajlik bennünk, az agyunkban, anélkül, hogy gondolkodnánk. Ez a mindennapi élethez szükséges, az anyagi, pénzügyi, és evilági dolgokhoz. A latihan dolgozik az agyunkban, egész nap segítve minket. De ez nem az a latihan, aminek tudatában is vagyunk. Amikor lemegy a nap, az automatikus latihan elkezd lefelé vándorolni a testünkben, és éjjel körül a szívünkbe ér. Azután továbbhalad a nemi szerveinkbe, majd le egészen a lábfejükig. Aztán amikor elkezd feljönni a nap, az automatikus latihan ismét megkezdí útját felfelé, és hajnali 4 órakor, épp napkelte előtt ismét a nemi szervekbe ér. Úgy is lehet mondani, hogy a nemi szerveink kétszer egy éjjel megtisztulnak a latihan által, és egy befogadó állapotban vannak a latihanra, Isten befogadására.

Az automatikus latihan ismét felfelé halad a szívünkön és az arcunkon keresztül az agyunkba, ahol napközben dolgozik. Ez a latihan által végzett automatikus tisztítás, aminek nem vagyunk tudatában. Ezért történt, hogy az 1971-es kongresszuson mindeki hajnali 4 órakor próbált szeretkezni, és a nagy bambuszból készült hálótermek mind nyikorogtak. Ezért ideális idő a hajnali 4 óra, ha jó természetű gyermeket akarunk nemzeni, és csendes, békés állapotban lenni.

Muchtar Martins:

Vezess!

Emlékszem, amikor Bapak halála után, amikor az Amanecer projectben dolgoztam, rengeteg kétely volt a levegőben, mert ez közvetlenül az Anugraha project összeomlása után volt. Kilenc vagy tíz hónappal az Amanecer indulása után jártunk. Majdnem semmink nem volt, de létre tudtunk hozni egy vállalkozást, egy építési céget.

Az egyik első lépésünk egy nagyon öreg Jeep vásárlása volt, hogy szállítani tudjuk az építőanyagot. Ez volt az első autó az Amanecer projectben. Azelőtt semmink nem volt, ami nagyon nehéz volt. Azután ott volt ez a vén Jeep, és esténként annyira örültem neki, mert így sokkal többet tudtunk véghezvinni. A nap végén csak ültem az autóban, lazítottam, elcsendesedtem, és hirtelen éreztem, hogy Bapak ott ül mellettem. Azt mondta: „Vezess!” Nem is volt nálam a slusszkulcs. Kérdeztem: „Hová menjek?” Tudtam, hogy a felszólítás nem az autó vezetésére vonatkozik, mert Bapak azt mondta: „Hajts keresztül a testvériség hitetlenségén!” És ezt tettem.

Latifah Taormina:

Hogy kaptam vissza az életem

Azokban az időkben nem volt szokás válni, de én egy rossz házasságban éltem. Megkértem a segítőt, hogy teszteljek meg, elválhatok-e? Azt válaszolták, hogy ilyesmit nem tesztelnek, és hogy meg kell próbálnom megjavítani a házasságomat. Erre én azt válaszoltam: „Oké, ha ti nem teszteltek, majd én igen, és azt teszem, amit kapok.” Ők: „Várj itt.”

Akkoriban a segítők egy szobában teszteltek, nekünk meg kint kellett várni. Bementek, teszteltek, és azt kapták, hogy borzalmas, ha továbbra is házas maradok, és az is borzalmas, ha elválok. Aztán azt mondták, hogy talán az lenne a legjobb, ha a döntést akkorra halasztanám, amikor megyek Cilandakba, (erről nem tettem említést).

Tehát elmentem Cilandakba, részben a házasságom miatt, másrészt, hogy megtudjam, mi végre élek a földön, mert a gyerekemen való gondoskodáson kívül semmi okát nem láttam annak, hogy éljek, és ez egy rémes teher egy gyereknek. A saját életcélomat kerestem. Azt gondoltam: „Ha Subud tényleg annyira jó dolog, akkor megtalálom, amit keresek.”

Nagyon primitív körülményekre számítottam. Azt hittem, hogy megérkezvén Wisma Subudba, palástban közlekedő, imádkozó embereket fogok találni, ehelyett páran egy öreg Volkswagent szereltek. Mindenki dolgozott, próbált megélni, nem járkált palástban, nem imádkozott, hanem teljesen hétköznapi volt. Nem volt folyó víz, hanem hol volt víz, hol meg nem volt. A generátor teljesen új volt. Fele időben a lámpák egész nap égtek, viszont éjjel meg sötét volt, mert nem tudták, hogy kell bánni a dolgokkal. Nem volt légkondicionálás, ventilátor, nem volt személyzet, mindent magunknak kellett csinálnunk, és az ebéd két fej saláta és egy darab répa volt, amit negyven ember között kellett elosztani. Nem tudom miért, de nagyon boldog voltam.

Sudarto (Bapak egyik korai segítője) foglalkozott velem. Bapak beszédeket mondott. Az emberek az új latihanról beszéltek. Nem tudtam semmit a régi latihanról.

Hat hétre szólt a vízumom. Annyit mosolyogtam, hogy azt hittem, szétreped az arcom. Semmi nem változott az életemben, de belül boldog voltam. Ellátogattunk egy tea ültetvényre. Hosszan utaztunk egy buszon. Bapaké volt a teaültetvény, hosszú asztalok alatt ültünk, amiken száradt a tea, és nagyon forró, fűszeres teát ittunk, és hangos Wayang zenét játszottak, és mindenfelől emberek jöttek le a hegyről, speciális fejfedőkkel meg gyerekekkel a fejükön, hogy üdvözljék Bapákat. Mint valami filmjelenet. Bapak csak ült és dohányzott, teljesen hétköznapi volt.

Nem mentem oda hozzá. Azt gondoltam, ehhez túl alacsonyrendű vagyok. Bapak valahogy ijesztő volt. Akartál vele beszélni, de aztán mégis inkább kitértél az útjából. Aztán elutazásom előtt beszéltem vele és megkérdeztem tőle, mi legyen az életemmel. Annyit mondott: „Légy türelemmel, és ha belül egészen biztos vagy benne, hogy a dolgok nem fognak változni, akkor tehetsz valamit. Tudtam, hogy valami módon engedélyt ad a válasra, ami teljesen kizárt volt akkoriban. Valahogy felszabadultam ettől a beszélgetéstől, és nem éreztem úgy, hogy tennem kéne valamit, hogy a férjem az én felelősségem. Csak saját magam vagyok az én felelősségem.

Elutaztam és a repülőgépen elaludtam. Az óceán fölött ébredtem fel. Felültem és sírni kezdtem. Nem a szomorúságtól, hanem mert mindenféle szavak kavargtak bennem, mint pl. hogy tényleg van Isten, és elmondhatom, hogy hiszek benne, és hogy azért vagyok a földön, hogy imádjam Istent, és hogy Isten imádásának az a módja, ha önmagam vagyok. Úgy éreztem, hogy visszakaptam az életem.

Robert Goonetilleke:

A csillag

Egy alkalommal Sri Lankán Bapak vacsorázni ment Dr. Robert és Vigitha Abeyawardena otthonába. Vacsora után a kertben üldögéltek. Bapak becsukta a szemét, és latihanban azt kapta, hogy sokmillió évvel ezelőtt Sri Lanka víz alatt volt, és ugyanennyi idő múlva ismét elborítja a víz. Ugyanaznap este felmutatott egy csillagra, és azt mondta, hogy azon a csillagon egy olyan lény lakik, akik ezer éve imádkozik Istenhez, majd körbemutatott a jelenlevőkön és azt mondta: „Ti olyan szerencsések vagytok, mert már megkaptátok a latihant.”

Irmran Vittachi:

A halál megfelelő pillanata

1960-ban, mikor apám az első feleségével élt, aki éppen életet adott a legkisebb fiuknak, Colomboban éltek, Sri Lankán, ahol erőteljes politikai forrongások zajlottak. Az apám sok kritikus cikket írt az akkor hatalmon lévő Banda Naiga kormányról. Ebből aztán problémái adódtak. Aznap este, mikor megszületett a másik öcsém, az apám táviratot kapott Bapaktól Bombayból. Ez állt benne: „Azonnal gyere Bombayba.” Tehát az apám megtette, amit kellett, elköszönt a feleségétől és az első géppel Bombayba repült. Kora hajnalban érkezett meg, Bapak rezidenciájára sietett, és jelezte, hogy beszélni szeretne vele. Elég sokáig várták.

Apám életéhez szervesen hozzátartozott a reggeli kávé, a cigaretta, és a napilapok, mert ő nagyon nyugtalan ember volt. Órákig várnia kellett, mikor Bapak végre kijött és elmondta neki, hogy miért rendelte oda Bombayba. A magyarázat így szólt: „Ha tegnap este otthon maradtál volna, megölték volna.” Apám természetesen többet is akart hallani erről. Bapak elmondta: „Egy férfi három hete követett téged, és csak a megfelelő pillanatra várt. Tegnap lett volna a megfelelő pillanat.” Azt tanácsolta apámnak, hogy ne térjen haza, hanem tíz napig maradjon távol, és utána hagyják el az országot, mert túl veszélyes maradniuk.

Apám nagy dilemmában volt, nem tudta, mit tegyen. Azt mondta Bapaknak: „Mit kéne tennem? Nincs másik munkám. Ennek az újságnak vagyok a szerkesztője, és ez motivál engem, nincs más munkám, amit elkezdhetnék. Miből fogom eltartani a családomat?” Bapak azt válaszolta, hogy azon ne aggódjon. „A te dolgod, hogy olyan munkát keress külföldön, amin keresztül sok Subud központba eljutsz majd a világon.” Apám úgy döntött, hogy sutba dobja az elővigyázatosságot.

Másnap reggel elküldte a felmondását az újságnak. Amikor végül tíz nappal később visszatért Colombóba, megerősítést akart kapni a storyról – az újságírók már csak ilyenek – hogy tényleg üldözött volt. Ellátogatott a különleges ügyosztályra, és megkérdezte a barátait, hogy tudnak-e egy férfi létezéséről, aki követte őt. Ránéztek, elmosolyodtak, és elmondták, hogy ők napokig követték azt a személyt, aki az apámat követte. „Igen, volt valaki, aki követett téged, azzal a szándékkal, hogy megöl.” A történetnek ez a része alátámasztódott.

Aztán pár nappal később, mikor apám éppen magyarázta a főszerkesztőnek, hogy miért döntött a távozás mellett, bejött az egyik hivatalnok egy távirattal a kezében, ami a Nemzetközi Sajtó Intézettől érkezett Genfből. Ebben a táviratban az állt, hogy alkalmazni akarják apámat ázsiai reprezentatívként. Tehát az egész úgy úgy, ahogy van, el volt intézve.

1961-ben elhagyták az országot, és sokkal később, egy cilandaki látogatás alkalmával, apám felkereste Bapakot. Már legalább két éve furdalta őt a kérdés, amit most végre alkalma nyílt feltenni Bapaknak: „Bapak, ismerem a halálhoz való hozzáállásodat. Tanúja voltam, hogy reagálsz hozzád közel állók halálára.” *(Bapak egyik kedves segítője, és az egyik fia is nagyon fiatalon meghalt és Bapak teljes megadással volt ezek iránt.)* Apám arra célzott, hogy mennyire nyugodtan fogadta ezeket. Bapak egy pillanatra elcsendesedett, majd nagyon tömören annyit válaszolt: „Van megfelelő pillanat a halálra. Van nem megfelelő pillanat a halálra. Számodra az a pillanat nem volt megfelelő.” Így ér véget apám könyvének egyik fejezete: „Ez a lecke számomra még mindig felfoghatatlan, de talán amikor elérkezik a megfelelő pillanat a halálomra, akkor meg fogom érteni.”

Salamah Pope:

A várószoba

A 60-as években egy este Cilandakban Bapak arról beszélt nekünk, hogy mi történik a lelkünkkel miután meghalunk. Éjfél után volt már, Ramadan alatt, nem sokkal azután, hogy Bapak és családja beköltözött a nagy házba Wisma Subudban. Nem volt még sok bútor a házban és elég hűvös volt. Bapak behívott minket, azt a pár külföldit, aki akkor ott volt, ezen kívül két segítőjét, Brodjo-t és Prio-t. Emlékszem, hogy fáztam, mert hűvös és huzatos

volt a fenti szoba.

„Miután a test meghal” – mondta Bapak – „a lélek, a testtől elszakítva eléggé elveszettnek érezheti magát. Lehet, hogy először nem realizáljuk, hogy meghaltunk. De aztán találkozunk a szüleinkkel, régi barátainkkal, olyan emberekkel, akikhez közel álltunk, és időt töltünk velük, és nagyjából ugyanazokat a dolgokat csináljuk majd, amit életünkben is csináltunk együtt”.

„És ez olyan – folytatta – mint egy hatalmas váróterem, ahol nem sok minden történik, de eléggé nagy tömeg van. Aztán ezek az emberek egyenként elkezdnek eltűnedezni, visszatérnek a számukra kijelölt helyre. Azután, ahogy várunk, és várunk, nem igazán hallunk semmit, és az egész helyzet kicsit elmosódottnak tűnik, de mivel nincs szívünk és agyunk, elvagyunk így is. Aztán halljuk, hogy egy hangos és jól érthető hang a nevünkön szólít, és mi is elmegyünk. Amikor másokat hívnak, az ő nevüket mi nem halljuk, csak a sajátunkat. Amikor minket hívnak, azt a többiek nem hallják, csak mi. Ez a hívás csak nekünk szól, és csak akkor foglaljuk el azt a helyet a túlvilágon, amit a földi életben kiérdemeltünk.”- tette hozzá.

Ezután hosszú szünet következett. Miközben Bapak csak ott ült csendben, mozdulatlanul, én körülnéztem. Az egyetlen ébren maradt ember voltam. A többiek lecsuklott fejjel ültek, és mélyen aludtak. Hát, hajnali 2 vagy 3 óra volt, de én egy fantasztikus éberség állapotában voltam, teljesen gondolat- és érzésmentesen. Annyira fantasztikus beszéd volt! Valami más dimenzióban voltam. Bapak még sok mindenről beszélt, amire nem emlékszem, de az egy nagyon különleges éjszaka volt.

Arthur Abdullah Pope:

Szociális demokrácia

Bapak rendszeresen látogatta a Nemzetközi Központtal kapcsolatos megbeszéléseinket, különösen az igazgatói találkozókat. Érdekes volt, hogy az egyetlen nem Subudos igazgatóval még inkább figyelmes és bátorító volt, mint velünk, mert azt szerette volna, ha a cég szerves részének érzi magát.

Ramadan végén Bapak mindig mondott egy csodálatos beszédet. Halal-nál, amikor Ramadan végén mindenki mindenkitől bocsánatot kér az előző évben elkövetett hibáiért, Bapak beszédet mondott, és mindenkivel kezet fogott, az első embertől az utolsóig. Beszédeiben általában arra a témára összpontosított, hogy a Subud vállalkozásoknak olyannak kell lenniük, mint a szociális demokrácia, ami azt jelentette, hogy még ha kapitalista organizáció is volt, a legutolsó teafőző lány is éppolyan fontos, mint a vezető, és ezt soha nem szabad elfelejteni, és mindenkinek azt kell éreznie, hogy tényleg a céghez tartozik. Soha senki ne érezze kirekesztettnek magát.

Lily Soebastari Mangoendjaja, Jakarta

A látogató

1958 szeptemberében, a férjem Amerikába távozását megelőző napon felkerestük Bapakit, hogy elbúcsúzzon és áldását kérje. Bapak még a szobájában volt, így Ibu fogadott bennünket. Mikor a férjem elmondta Ibunak, hogy egy teljes évre Amerikába megy, Ibu azt mondta: „Fiam, hosszú időre távozol, és egy idegen országba. Egy teljes évig külön leszel a családotól. Szeretnék valamit tanácsolni. Néha magányos leszel és honvágyad lesz, és a nafsud megkísért téged, mint ahogy gyakran történik a hosszú ideig távol lévő férfiakkal. Ne add meg magad a nafsudnak, mindig kerüld el ezt a veszélyt, mert nemcsak magadat mocskolod be, de a helytelen cselekedetnek mindig van valami büntetése. Ezen kívül, a feleséged, bár több ezer kilométernyire lesz tőled, a latihan miatt tudni fogja, ha valami számodra tiltottat teszel.”

Azt gondoltam, hogy Ibu tanácsa bölcs volt és logikus, mert a férjem még soha nem volt távol ilyen hosszú ideig. De amikor emlékeztettem Ibu tanácsára, csak megvonta a vállát.

Távozása után igyekeztem mindent a lehető legjobban csinálni, és rendszeresen jártam csoport latihanra.

Amikor már fél éve távol volt, történt valami, amit az agyam nem tudott értelmezni. Egy este korán lefeküdtem. Ahogy ott feküdtem teljesen éberem, a napi történéseken gondolkodtam, nem igazán gondoltam a férjemre. Hirtelen a semmiből előkerült egy, a férjem vonásait viselő férfi, aki az ágyam mellett állt. Nem az ajtón jött be, mert az be volt zárva, és nem is nyílt ki. Úgy nézett ki, mint a férjem, de nem lehetett ő, mert ő Amerikában volt, több ezer kilométerrel távolabb.

Nem féltem, de kicsit meglepődtem, hogy egy férfit látok a hálószobámban. Azután a jelenés egy szó nélkül a karjába vett, éreztem a teste nyomását az enyémen. Megadtam magam az ölelésnek. Bár azt gondoltam, hogy furcsa egy idegen karjaiban lenni, mégis helyesnek éreztem a dolgot.

Nem tudom milyen sokáig tartott ez az ölelés, de aztán ugyanúgy, ahogy jött, el is tűnt a férfi, én meg ottmaradtam csodálkozva és zavarodottan. Felkeltem és megnéztem, hány óra van. Még csak tíz óra volt. Tudtam, hogy nem álmodtam, mert még el se aludtam. Ebben biztos voltam. De ki látogatott meg a férjem képében? Esküdni tudtam volna, hogy valóságos volt, hogy nem hallucináltam, mert végig teljesen éber voltam.

Nem beszéltem erről az élményről senkinek. Két nappal ezután mentem latihanra. Az egyik segítő odajött, és csak ennyit mondott: „A férjed meglátogatott téged.”

Latihan után megkérdeztem, hogy miért mondta nekem ezeket a szavakat, de nem tudta megmagyarázni, a szavak csak úgy elhagyták a száját, anélkül, hogy értette volna, miért mondja. Mikor elmeséltem neki a két nappal azelőtti jelenést, azt mondta, hogy ez valószínűleg a férjem lelke lehetett.

Írtam a férjemnek, és megkérdeztem, hogy tudatában van-e olyan eseménynek, hogy elhagyta a testét, hogy meglátogasson engem. Azt válaszolta, hogy legjobb tudomása szerint nem hagyta el Washington D.C.-t, sem testben, sem lélekben.

Nemrég a férjem elmesélte Bapaknak az esetet, és magyarázatot kért. Bapak szerint a férjem lelke látogatott meg. Mikor valaki meghal, akkor ez az a része, ami tovább él (ha már életre

kelt a lélek). Mivel a férjem fejlődése még nem volt teljes, ezért nem volt tudatában annak, amikor a lelke elhagyta a testét.

Bapak mondta, hogy Ibu számára ez a jelenség nem volt új, hiszen sokszor tapasztalta, mikor Bapak távol volt. A férjem megkérdezte, hogy hogy lehet, hogy éreztem a teste súlyát az enyémen, mikor a lelke volt ott. Bapak válasza szerint ezt nehéz elképzelni annak, aki ilyen még sosem tapasztalt, de hiába hagyja a lélek maga mögött a testet, az érzékelés mégis teljesen valóságos lehet, mint a hétköznapi életben. A távolságról pedig csak annyit mondott, hogy az agy nehezen tudja elképzelni ezt, de a lélek számára a távolság nem jelent problémát.

Bapak azt is mondta, hogy az élmény megmutatja, hogy valóban Mangoendjaja felesége vagyok, és hogy egyre közelebb kerülünk egymáshoz, mint ahogy ennek így is kell lennie a Subudban.

Ez az én tapasztalatom. Lehet, hogy a Subudos nők világszerte tapasztaltak ilyesmit, ami új értelmet ad a férjükkel való kapcsolatuknak. Számomra ez az élmény tagadhatatlan bizonyítéka annak, hogy a házasság nemcsak egy hivatalos státusz az embertársaink szemében, hanem a Teremtőnk által elrendelt intézmény. Nemcsak azért teremtettünk különböző nemű lényekként, hogy az Ő tervét beteljesítsük, hanem azért is, hogy a földi életünk valóban teljes és tökéletes legyen, anyagi és spirituális szempontból egyaránt.

Rohana Mitchell:

Szeretet

Akkora szeretet áradt Bapakból! A legjobban arra emlékszem, mennyi szeretetet adott Bapak a gyerekeknek.

Egyszer Bapak és Ibu meglátogattak bennünket Wisma Subudbeli házunkban. Ezen a bizonyos alkalmon, miután a gyerekek elmentek, Bapak rám nézett és azt mondta: „Még két gyereket kéne szülnöd.” Én azt válaszoltam: „Nem Bapak, nem szülhetek több gyereket.” Öt gyereket szültem, mindössze 18 hónapos különbségekkel, és nagyon fáradt voltam. Egyáltalán nem akartam több gyereket.

Nagyon érdekes volt, mert Bapak ekkor máshogy szólt hozzám. Valami más helyről beszélt és azt mondta: „Amikor Isten akarata számodra, hogy több gyereked legyen, akkor azt követned kell.” Miután elmentek, felmentem a hálószobába és megteszteltem, amit Bapak mondott, és... hát igen, született még egy gyerekünk.

Raymond Lee:

Bapak szavai

Szeretném megosztani egy friss élményemet Bapak beszédeivel kapcsolatban.

Néhány hónappal ezelőttig, sokévi latihanozás után is az volt az álláspontom, hogy ha Bapak beszélt volna angolul, akkor a beszédei világosabbak lettek volna. Ha Bapak a nyugati kultúrában nőtt volna fel, a beszédek szimbolizmusa és tartalma más lett volna. Abban

hittem, hogy ugyan a beszédek halhatatlan igazságokat tartalmaznak, ezt elhomályosította a jávai kultúra és miszticizmus, valamint megkomplikálta az iszlám terminológia. Ennek megfelelően, sok időt töltöttem Bapák beszédeinek New Age tanokkal és fogalmakkal való összevetésével.

Aztán néhány hónappal ezelőtt, Isten kegyelméből, megtapasztaltam valamit, amiből megértettem, hogy amit Bapák átadott, pontosabban szólva, ami Bapakon keresztül átadott, az nem kevesebb, mint egy teljesen pontos, nagyon specifikus és részletes leírás az élet szerkezetéről, egy olyan ember szavain keresztül, aki mindezt elsőkézből megtapasztalta. A beszédek már nem tűnnek ismétlődőnek, néha elkalandozónak és gyakran zavarosnak. Most úgy látom, hogy az egész inkább a fordító kapacitásáról szól, és a saját kelletlenségemről és képtelenségemről, hogy megértsem és elfogadjam a beszédek tartalmát.

Úgy találom, hogy ha igazán be akarok fogadni egy beszédet, ha profitálni szeretnék belőle, akkor ki kell kapcsolnom az intellektusomat, és egy csendes, nyitott és éber állapotban kell olvasnom. A beszédeket meg kell tapasztalnom, és nem gondolkodni rajtuk.

(Raymond Lee 1986. októberétől kezdve Bapák haláláig beszédeinek fordítója volt)

Hamilton Helmer:

A halál ideje

1983-ban történt, apám halála után. Apám régóta latihanozott, így a halála örömteljes esemény volt, és nem szomorú. Ettől függetlenül anyámnak nehéz volt, mivel olyan gyorsan történt. Hirtelen valaki, aki addig az élete nagy részét betöltötte, egyszerűen nem volt ott.

Bapak Angliába látogatott, úgyhogy elvittem anyámat, hogy találkozzon vele. Sharif Horthy megszervezett egy találkozót a Villa Rahayuban, a Bapaknak vett angliai otthonában.

Megérkeztünk és bevezettek minket egy hosszúkas nappaliba. Bapak intett, hogy üljünk oda a mellette levő székekre. Mindenféléről folyt a szó, és Bapakhoz mások is jöttek mialatt ott voltunk, de amire a legtisztábban emlékszem, az Bapak indirekt üzenete anyámnak.

Hosszan beszélt arról, hogy mekkora nonszensz számára az öregedés. Hogy a teste egyre kevésbé engedelmeskedik, hogy itt fáj és ott fáj, stb... Nem panaszkodott, hanem megfigyelőként objektív értékelést adott.

Amit Bapak anyámmal közölni akart, az az, hogy itt maradni a földön nem feltétlenül annyira jó, mint egyesek gondolnák. Hogy valójában áldás volt, hogy apám képes volt kicsekkolni különösebb betegeskedés nélkül. Későbbi életem során volt egy álmom arról, hogy milyen lett volna apámnak, ha életben marad. Nem egy majális valakinek, aki fizikailag annyira aktív, mint ő... rokkantság... folyamatosan csökkenő kapacitás. Az álom Bapak korábbi üzenetének megerősítése volt.

Mindig is az volt az érzésem, hogy Bapaknál a bölcsesség mellett egyenlő mértékben volt jelen az emberség. Soha nem tette egy távolságtartó guru benyomását, hanem éppen hogy teljesen kapcsolatban volt az emberi állapottal.

Alicia Moss:

Szeretni az apámat

1957-et megelőzően, amikor Bapák először jött Coombe Springsbe, a Gurgyejev csoport tagja voltam két évig. Számomra személyes krízis ideje volt akkoriban. Az én olvasatomban egy tekintélyelvű családban nőttem fel, így nagyon örültem, hogy végre szabad vagyok és elvállaltam egy tanári állást Londonban. Majdnem azonnal ezután apám sztrókot kapott, és fel kellett adnom az állást, hazaköltözni és ápolni, mivel anyám évekkorábban meghalt. Nagyon felkavart az egész. Szerettem a munkámat és nem akartam visszatérni vidékre, egy nehéz kapcsolat feszültségeihez.

1957-ben volt a megnyitásom és mivel akkor még kevesen voltak a Subudban, lehetőség volt személyes beszélgetést kérni Bapákkal. Így hát elvittem a problémáimat hozzá. Rögtön miután beléptem az ajtón, erős vágyat éreztem a sírásra. Csak ennyit tudtam kinyögni: „Nem tudom szeretni az apámat!”

Bapák csak nagyon röviden volt csendes és mozdulatlan, azután már teljesen átlátta az állapotomat. A válasza (Sjafrudin fordításán keresztül) egyértelmű volt: „A legfontosabb dolog számodra az apádat szeretni. Meg lesz nyitva. Ne gondold semmilyen más férfira, csak szeresd az apádat.”

Nem mondhatom, hogy boldog voltam ettől a tanácstól. Éppen az volt a probléma, hogy nem tudtam szeretni őt. És az, hogy apám valaha csatlakozzon Subudhoz, teljesen lehetetlennek tűnt. Ezen kívül szándékomban állt férjhez menni. Aztán másnap történt valami rendkívüli és csodálatos.

Egy buszmegállóban álltam, munkába menet, amikor hatalmas nyugalom szállt meg. Másképp nem tudom leírni, mint hogy beborított egy szeretetteljes jelenlét. A problémáim elpárologtak, mintha a szeretet kézen fogott volna. Ez a csodálatos állapot – bár kicsit kevésbé intenzíven, de folyamatosan – hónapokig tartott. Hiszem, hogy ezt a kegyelmi állapotot egyenesen Bapaktól kaptam, hogy az azt követő nehéz hónapokban megsegítsen. Örömmel azt feltételeztem, hogy örökké fog tartani, és soha többé nem fogok konfliktust tapasztalni! Ám mindannyian tudjuk, hogy attól még, mert megmutatták az utat, nekünk kell megtenni az erőfeszítéseket.

De a csoda megtörtént. Az apám, mivel idős volt, soha nem kérte a formális megnyitását. Mégis megkapta a megnyitást. Az egész hozzáállása megváltozott, gyengédebb lett, könnyezett, amit azelőtt sosem láttam. Azon gondolkozott, hogy miért választott annyira intoleráns nézeteket az életről. Miközben csendesen együtt üldögéltünk esténként, elmesélte az életét. Életemben először megértettem, hogy fiatalkorában túl hamar kellett gondoskodnia számos testvéréről, túl sok felelősség szakadt a nyakába, mikor meghalt az édesapjuk. Szegénységben és bizonytalanságban éltek, és apámat, aki tehetséges művész volt, ez nagyon frusztrálta, mert a körülmények elvették tőle a lehetőséget, hogy kibontakoztassa önmagát. Az élet számára tele volt szorongással és elfojtással, és aggodalommal, hogy a gyerekei sikeresek legyenek, és ne legyenek ugyanilyen problémáik.

Hét évig laktunk együtt – életem legboldogabb évei voltak. Egy napon rájöttem, hogy sehol sem szeretnék inkább lenni.

Amikor meghalt, vigasztalan voltam. Rájöttem, hogy nemcsak hogy szerettem az apámat, hanem mindig is nagyon szerettem, csak ezt nem engedtem meg magamnak. Halála után hónapokig egy csodálatos jóérzést és nyugalmat éreztem.

Rochanawati azt mondta: „Mielőtt meghalunk, a szívünk minden sebének be kell gyógyulnia.”

Ahogy visszagondolok apámra tisztelettel és szeretettel, eltölt a hála Bapák iránt, az útmutatása miatt, a latihan miatt.

Ismana (Bapak fiának, Harjononak a felesége)

Boldogság

Néha Bapak másoknak adott tanácsai élénken tovább éltek bennem. Például, amikor valaki panaszkodott másokra, és megkérdezte Bapakit, hogy „Ez az ember miért ilyen vagy olyan?” Bapak azt mondta: „Légy türelmes. Én nem vagyok Isten. Én csak mutatom az utat. Az az emberen múlik, hogy megváltozik-e vagy sem. Meg kell tanulnod türelmesnek lenni, és másokat boldoggá tenni.”

Ezek a szavak nem közvetlenül nekem szóltak, de nagyon megérintettek engem. Megmutatták, hogy hogyan kell viszonyulnunk másokhoz, hogy teljesen meg kell bocsátanunk nekik. Láttam, hogy Bapak mindig boldoggá tette az embereket. A nagyon jó embereket, a kevésbé jókat, az akármilyeneket. Úgy tűnt nekem, hogy Bapak számára nincs különbség, mert a cél az volt, hogy az emberek boldogok legyenek, hogy tudják imádni Istent.

Mardiyah Tarantino:

Anyám elismerése

Amikor a szüleim Indonéziába jöttek, hogy megnézzék, hogy élek, (nem nagyon tetszett nekik!), feljöttek a Nagy Házba, hogy találkozzanak Bapakkal. Gyerekként soha nem jöttem ki jól anyámmal. Nagyon különböző temperamentumunk volt, és sokszor kételkedtem benne, hogy vajon tényleg ő-e az igazi anyám.

Bapak szinte teljesen figyelmen kívül hagyta apámat, (hónapokkal később apám meghalt), és maximálisan anyámra koncentrált.

„Ez az anyád?” Bapak rámutatott, mintha nem tudná a választ.

„Igen Bapak.”

Aztán indonézül is: „Ibu kamu”?

„Jah, Bapak.”

Hmm, jött egy átsuhanó gondolat: talán Bapak is úgy gondolja, hogy ő nem az anyám. De nem. „BETUL?” (*igazán, ez tényleg az anyád?*) Bapak tényleg azt akarta, hogy kimondjam.

„JAH BAPAK, Ini Ibu saya!” (*Igen Bapak, ez az én anyám!*) Kimondtam.

Bapak szigorúan bólintott, mintha azt mondaná: „Csak tudd, hogy ő az anyád.”

Felötlött bennem az összes bibliai és Koránból vett idézet: „Tiszteld apádat és anyádat, a Mennysorság anyád lábánál hever.” Megértettem az üzenetet.

Arthur Abdullah Pope:

Bapak még mindig velünk van

Miután Bapak fizikai teste elhagyott bennünket, feleségem, Salamah és én megtapasztaltuk nagyon is valóságos jelenlétét, amikor egy nehéz kérdést teszteltünk. Az ő világos belső útmutatása tette lehetővé számunkra, hogy később Ausztráliába költözzünk.

1959-ben, amikor találkoztunk Bapakkal és Irene és Lutfi Jamessel San Franciscóban, Salamah emlékeztetett egy történetre, amit ők meséltek nekünk arról, hogy Bapak megjelent Vancouverben. Az egyik női segítőnek erőteljes élménye volt Bapakkal, miközben Joe Kylie anyját nyitotta meg.

A megnyitás először nagyon nehéznek, súlyosnak érződött, aztán hirtelen minden ment a maga útján. A segítő kinyitotta a szemét, és ott ült Bapak (San Franciscóban) egy széken Joe Kylie anyja mellett – Vancouverben.

Később, amikor elmondták Bapaknak ezt az élményt, nevetett, és azt mondta, hogy a belső énje képes a fizikai teste nélkül mozogni. Megerősítette, hogy az új tagok megnyitása kizárólag a hivatalosan megválasztott segítő feladata, és hogy a tagok nem nyithatnak meg senkit, csak kivételes körülmények között, például, ha valaki haldoklik.

Ebben a konkrét esetben, Joe Kylie anyjának magas szintű lelke volt, magyarázta Bapak, és a nőnek, aki a megnyitást végezte, nem. Ha ez a női segítő egyedül nyitotta volna meg Joe Kylie anyját, anélkül, hogy hivatalosan segítő lenne, valószínűleg megbetegedett, talán meg is halt volna. De így, hogy volt egy spirituális kapcsolat, Bapak tudott segíteni. És ez az előnye annak, hogy valaki hivatalosan segítő. Bapak lelke, akárhol is van, a segítők segítségére siet, ha túl mély vízbe ereszkednek, és nem tudnak úszni.

Halimah Polk:

Komoly dorgálás Bapaktól

Tapasztalat Bapak sírjánál - 1994.10.12.

Egy csoporttal felmentünk Wisma Subudból Bapak új sírjához Pencak Suka Muliába. Az utat Ibu Bambang szervezte nekünk és elég különleges volt. Suka Mulia olyan, mint egy másik, paralell világ: csendes és életteli, tele latihannal. Egyáltalán nem furcsa azok számára, akik latihanjainkban vagy Ramadhan alatt egy pillanatra megtapasztaltuk a másvilágot. A területet Bapak évekkel korábban vásárolta, azzal a céllal, hogy családjának és egyéb Subud tagoknak sírhelyül szolgáljon. Ibu Rahayu megvalósította ezt a tervet, felügyelte az építkezést, így létrejött egy hatalmas, gyönyörű temetkezési hely (pendopo), ahol Bapak, Ibu Sumari (Bapak második felesége), Siti Rochanawati (Bapak nevelt lánya), Bapak első felesége

Ibu Rumindah, és Bapak szülei nyugszanak. A pendopon kívül egyéb rokonok sírhelyei vannak, és azt hiszem, bizonyos Subud tagok gondolkodnak rajta, hogy ott vesznek sírhelyet.

Ahogy a sír felé haladunk, körülbelül száz lépcsőt kell megmászni, egyre magasabbra, és tényleg olyan érzés, mintha a mennyország felé haladnánk, egyre könnyebb és könnyebb. Amikor belépünk a pendopoba, le kell venni a cipőnket. Az a szokás, hogy minden sírnál letérdelünk, vagy leülünk, és imádkozunk. Számomra ez azt jelentette, hogy csak úgy engedem áramlani az imákat.

Természetesen először Bapak sírjához mentem és egyenként elkezdtem imádkozni az élő rokonaimért, olyan sorrendben, ahogy bennem felmerültek. Hirtelen azonban felkavarodtak az érzéseim, és legnagyobb megdöbbenésemre dühöt éreztem Bapak iránt. Ezek az érzések kavartak bennem egy pár másodpercig, de aztán egy furcsa dolog történt. Úgy „éreztem”, hogy Bapak nagyon dühösen beszél hozzám, egy gyermek halála óta tanúsított szeszélyes viselkedésem miatt. Olyan volt, mint amikor egy apa rendesen letol egy gyereket, és én csak ültem ott csendben, egyre elvonatkoztatásban hallgattam és befogadtam Bapak szavait. Úgy érzetem, hogy számos „saját magam” van jelen, és hogy Bapak határozottan az egyiket korholja. Egy kicsit olyan volt, mint amikor Ramadhan alatt meglátunk valami helytelent önmagunkban, az önutálat érzése nélkül. Rezenéstelenül hallgattam, és úgy éreztem, hogy az élmény maga e hibák kijavításának a kezdete. Reméltem, hogy így van.

Bapak azt mondta, hogy azáltal, hogy Cilandakba költözhettem, hogy egy olyan gyerekem lehetett, mint Mariama, és hogy rövid élete alatt fantasztikus dolgokat tapasztalhattam, elképesztően sok áldást kaptam, de én dühömben és a halála fölött érzett mértéktelen gyászomban, eltávolodtam legmagasabbrendű önmagamtól. Bapak megjegyezte, hogy a szívem és az érzéseim rendben vannak, de az akaratom és a gondolkozásom egy kicsit eltorzult. Bapak a volt férjemre is mérges volt (megkönnyebbülést okozott, hogy nem én kapom az ÖSSZES szemrehányást), amiért képtelen volt értékelni a közösen kapott áldást. Úgy tűnt, Bapak azt mondja, hogy mindketten gyengék, esztelenek és HÁLÁTLANOK vagyunk Isten szeretete és kegyelme iránt. Azzal zárta szavait, hogy ha a férjem vissza akarna térni hozzám, akkor azonnal fogadjam vissza. (Valójában ehhez már túl késő volt.) Fantasztikus belső tapasztalás volt.

A végén láttam magam csendben leborulni a halott lányommal, Mariamával az oldalamon. A dorgálásom és a bocsánatkérés alatt ő végig ott volt mellettem. (Ezt nevezem lojális gyerekek!)

Mikor elült a dráma, odébb mentem Ibu Sumari sírjához, aki mintha felugrott volna, és azt mondta: „Á, ő mindig ilyen!” Azt mondta, ne vegyem a szívemre Bapak haragját, legyek együttérző, anyai és szeretetteljes. Ez a női megközelítése volt annak a helyzetnek, amikor egy anya elveszti a gyermekét. Annaira megbocsátó és gyengéd volt, hogy megpuhította a tüskét, amit Bapak dorgálása hagyott. Aztán odamásztam Rochanawati (Ibu Sumari lánya, aki Bapak szerint a földön a legspirituálisabb nő volt) sírjához, ahol mély, földöntúli békét éreztem, amely egészen áthatott. Azután egyenként Bapak minden családtagjának sírjához odamentem.

A csoportunk kb. egy órát tölthetett a sírnál. Egy szó sem hangzott el. Elrendeztük a virágokat, és elhelyeztük az általunk hozott gyönyörű vörös és sárga rózsákat Bapak sírján. Ibu Rahayunak van egy kis háza a területen, oda mentünk át ebédre. Ő nem volt ott, de egy

szolgálólány és egy őr egész évben ott van. Nyolcan voltunk ott aznap – egy skót hölgy, egy francia Subudos barátom, akinek indonéz házastársa van, egy angol nő, aki festő, és Wisma Subudban lakik, két fiatal indonéz tag, egy idősebb indonéz tag, egy ausztrál nő, aki éppen nemzeti segítő volt akkor és jómagam. Egy életre összekötött bennünket ez a nap!

Visszaérve Wisma Subudba, beszélgettem Laila Dempsterrel (az említett festőnő), aki a Subud bölcsesség forrása. Elmeséltem neki, hogy mit tapasztaltam Bapak sírjánál, és megkérdeztem, hogy ő átélte-e valaha hasonlót, hogy Bapak megrója valamiért. Azt felelte, hogy igen, előfordult ilyen, és úgy érezte, hogy ez óriási áldás, mert láttatni engedi a hibáinkat, amiket így ki tudunk javítani. Rögtön megértette, hogy mit értek az alatt, hogy Bapak az egyik énemhez beszélt, ahhoz, amelyik eltévelyedett. Az ő magyarázata nem a szokványos pszichológiai magyarázat volt. A különböző nafsukról, mint szolgákról beszélt, akiknek mind megvannak a maga problémái és a maguk ereje. Azt mondta, hogy ezek közül a szolgák közül, ha egy is alacsonyrendű, az okozhat óriási problémákat, tehát a kihívás az, hogy felemeljük, és a jiwa irányítása alá vonjuk, hogy ne szabotálhassa az életünket. És amíg a latihan meg nem szelídíti ezt az erőt, addig lehetünk olyan helyzetben, hogy egy csapat ló húz minket egy irányba, de egy vad mén mindig a rossz irányba húz. És hogy mennyire fontos megismerni ezeket a szolgákat (a szenvedélyeinket), hogy megvédjük magunkat a trükkjeik ellen.

Ez az élmény mindenképpen teljesen más megvilágításba helyezte a házasságom felbomlását és a gyermek elvesztését. A düh és a vád helyét, amit a volt férjem iránt éreztem, átvette egy kiegyensúlyozottabb perspektíva, amiből a közösen elkövetett hibáinkat szemléltem. A düh és a vád, amit Isten iránt éreztem, egy mélyebb elfogadássá és megadássá szelídült. Ez a perspektíva váltás akkor következett be, amikor Bapak sírjánál imádkoztam. Olyan érzés volt, mintha nagyobb spirituális érettség felé löknének. Teljesen meg vagyok róla győződve, hogy a csoportunk minden egyes tagja pontosan azt kapta aznap, amire szüksége volt. Megtiszteltük Bapakit és családját, mert ők a mi családunk voltak, és cserébe szorosan tartottak a spirituálisan nagyon is élő karjaikban.

Evan (Marcus) Cary:

A fark csóválja a kutyát

Az 1979-es torontói világtalálkozáson a Dél-Afrikai Subud tagok felkeresték Bapakit útmutatásért. Abban az időben az Apartheid még létezett Dél-Afrikában, és az embereket „fehér”, „színes” és „fekete” kategóriába sorolták. „Fehér” és „színes” Subud tagok érkeztek a kongresszusra, és elmagyarázták Bapaknak, hogy az Apartheid még a latihanra is hatással van országukban. A latihan alatt a különböző csoportok nem keveredtek egymással. Egyszerre kezdték, de a latihan alatt a terem két különböző végébe mentek és külön latihant végeztek. Azt kérdezték Bapaktól, hogy van-e rá mód, hogy ezt az Apartheid által okozott problémát megoldják.

Bapak azt válaszolta, hogy pont fordítva látják a dolgot. Nem az Apartheid okozza a problémát a latihajukban, hanem a latihan probléma miatt tud az Apartheid továbbra is működni az országban. Ha megoldanák a latihan problémát, akkor az ország Apartheid problémája magától megoldódna.

Én a „színes” Dél-Afrikaiakkal szálltam meg a kongresszuson, és meg voltam döbbenve, amikor hallottam ezt a történetet. Amerikában mi ezt úgy hívjuk, hogy a fark csóválja a kuttyát. Általában nem működik, hiszen a farknak nincs hatalma a kutya felett. Bapak arról világosított fel bennünket, hogy a latihan, a fark, hatalmasabb, mint az ország problémája, a kutya.

Hamidatun Sullivan:

Fogantatás

Egyszer egy fa alatt imádkoztam Cilandakban. Ahogy mormoltam az iszlám imákat, az egész méhem megtelt elragadtatással. Ez az élmény a teljes Ramadhan ideje alatt kitartott. Következő este Bapakkal teszteltünk, és amikor Bapak megállt előttem, a méhem újra elcsendesedett.

Abba kellett hagynom az iszlám imákat, mert valahányszor újra kezdtem, az egész kezdődött előlről.

Rettenetesen szerettem volna gyereket. Megkérdeztem Bapakot, hogy van-e rá lehetőség, hogy ez megtörténjen. Bapak megtesztelte, és azt mondta: „Igen, lehetséges, ha korán felkelsz, és a harmatban sétálsz. Amikor Reynolddal szeretkeztek, légy csendes, és először öt percig latihanozz. Ebben a napsu mentes, nyugodt állapotban egy nyitott jiwa-jú gyermeket nemzhetnek.”

Varindra Vittachi:

Szeretet és veszteség

A feleségem – aki ma már halott – és én, egy darabig Cilandakban éltünk. Néha, miközben nejem a délutáni sziesztáját élvezte, a fiunk, Imran, aki akkor kisfiú volt, eltűnt. Miután az egész telepen mindenhol kereste, a feleségem többször is Bapak hálósobájában talált rá, Bapak mellett fekve. Egyszer, amikor megint „elveszett”, Bapak ölben kihozta, és közben végig simogatta a haját. Átadta nekem és azt mondta: „Jó fiú, Varindra.” Mi ezt válaszoltuk: „Igen, Bapak, nagyon büszkék vagyunk rá.” Erre Bapak azt mondta: „Meg kell tanulnotok elfogadnod a halálát, mielőtt meghal.”

Megtántorodtam, mert úgy tűnt, hogy Bapak azt mondja, meg fog halni a fiam. Bapak látta ezt rajtam, és ezt mondta: „Nem, Bapak nem úgy érti. Mindennek a halálát át kell élned, amit szeretsz, mielőtt az meghal.” És azóta mindenhez próbálok így hozzáállni az életben, és a latihan sokat segít ebben.

Hartati Horthy:

Szembenézés a jövővel

Élete vége felé Bapak néha az „eljävendő anarchiáról” beszélt, a káoszról és szenvedésről, amivel az emberiségnek szembe kell majd néznie.

Egy alkalommal, amikor a Földön aggasztó mértékben növekvő népességről kérdezték, így válaszolt: „Ha Bapak a jövőbe néz, inkább egy nagyon gyéren lakott bolygót lát. Azonban, ha ti is látnátok azt a fájdalmat és szenvedést, amit Bapak a jövőben lát, nem biztos, hogy lenne erőtök szembesülni vele. De a Subud tagoknak nincs mitől tartania. Róluk gondoskodni fognak, mert ők már gyakorolják a latihant.”

Mindenki egyénileg értelmezheti ezt a választ. De egy dolog eléggé biztos. Bapak ezeket a változásokat sokkal korábbra tette, mint azt mi elképzeltük, talán már a századfordulóra. Subud tagként, a latihanunkon keresztül tudatában lehetünk annak, ami jön, és hogy ebben milyen szerepet kell vállalnunk. Bapak tett erre utalásokat. Ne hezitáljunk, kövessük a tanácsát és a saját belső útmutatásunkat.

K. Mangoendjaja:

(Az egyik legkorábbi indonéz segítő)

Miért történt ez velem?

Bapak egyszer mesélte, hogy olyan leveleket kap Subud tagoktól, melyekben arra panaszkodnak, hogy amióta csatlakoztak a Subudhoz, sok minden rosszul alakul számukra.

Némelyek erősen hajlottak arra, hogy a Subudot okolják ezért. Bapak viccelődve hozzátette, hogy amikor valami rosszul ment, vagy nehézséggel találták szembe magukat, akkor arról a Subud tehet, és amikor minden jól megy, azt maguknak tulajdonítják.

Ez arra az esetre emlékeztet engem, amikor az összes földi javamat elvesztettem, kb. hat hónappal a megnyitásom után.

Azon a sorsdöntő napon, családommal a szüleim házában kényszerültünk tölteni az éjszakát, mert a házunk környékén intenzív fegyveres harcok zajlottak a felkelők és az állami erők között. Hirtelen az eget megvilágította valami hatalmas tűz fénye. Felgyújtották a házunkat? A szívemet jeges rémület szorította össze.

Éjfél körül a bátyám hazajött és azt mondta: „Légy erős, mert rossz hírem van számodra. Felgyújtották a házadat. Porig égett, a saját szememmel láttam.”

Megszólalni sem tudtam a soktól. Azt kívántam, bárcsak mielőbb hajnalodna, hogy a saját szememmel is láthassam. Még abban reménykedtem, hogy a bátyám téved. De amikor végül befordultam az utcánkba, egykori házunknak csupán parázsló maradványait találtam.

Mindenféle kérdések kavarogtak a fejemben: „Az Isten szerelmére, miért történt ez velem? Ez Isten büntetése a bűneimért? Mi lesz most velünk?”

A jövő sötétnek és reménytelennek tűnt. A közalkalmazotti fizetésemből soha nem tudtam volna újra előteremteni a tűzbe vesztett anyagi javakat. Úgy döntöttem, hogy Bapakhhoz megyek és elmondom neki, mi történt. Nem tudtam véka alá rejteni a teljes kétségbeesés érzését, mikor megkérdeztem tőle: „Bapak, miért történt ez velem? Mit követtem el, hogy ekkora büntetést érdemeltem? Három nappal ezelőtt a latihanban a belső hangom figyelmeztetett, hogy rövid időn belül tragédiával fogok szembesülni. Azt kaptam, hogy ne

aggódjak, hanem teljes mértékben higgyek Istenben. Mi értelme egy ilyen figyelmeztetésnek, ha nem tudom elkerülni a szerencsétlenséget? Isten dühös rám?”

Bapak így válaszolt: „Fiam, ne tekints erre a szerencsétlenségre Isten büntetéseként, mert Isten senkit nem büntet. Amit megtapasztaltál, az az életvonalad része, amit nem tudsz sem elkerülni, sem megelőzni. Meg kell történnie, az életed szerves részeként. Előre figyelmeztettek, ami azt jelenti, hogy türelemmel és hittel kell viselned, és nem megadni magad a kétségbeesésnek.”

Isten a hitünkben teljes megadást kér tőlünk. Ez azt jelenti, hogy minden körülmények között, bőségben és szerencsétlenségben, jó egészségben és betegségben. Amikor épp jól érezzük magunkat, akkor könnyű azt mondani, hogy meg akarjuk adni magunkat Istennek, de amikor a körülmények hirtelen kedvezőtlenül megváltoznak, akkor azt kérdezzük magunktól, hogy ide vezet-e a megadás, és az Istenbe vetett hitünk fogyatkozni kezd.

„Isten ismeri a dolgok kezdetét és végét, így Ő azt is tudja, hogy mi következik az életedben ez után a szerencsétlenség után. Ne feledd, hogy minden történésnek valami célja van, noha ez nem mindig nyilvánvaló a számunkra. Számodra ez az Istenhited próbája, most, hogy semmi nincs, és nem tudod, mit hoz a holnap. Ha türelemmel és hittel viseled, biztos vagyok benne, hogy minden jól alakul a közeljövőben.

Ezután Bapak elmesélt nekem egy történetet egy férfiről, akitől minden pénzét, és a másnapra, Jakartába szóló repülőjegyet is ellopták egy hotelben. Később a szálloda igazgatója mutatott neki egy újságcikket, amely hírül adta, hogy a Jakartába tartó repülőgép lezuhant, és a balesetnek nincs túlélője. A kereskedő szeme kinyílt: megértette a szerencsétlenség értelmét, és eltelt Isten iránti hálával.

Bapak története és tanácsa segített túllendülni a kétségbeesés érzésén, és reménnyel a szívemben tértem haza. Az azt követő események bebizonyították, hogy a családom és én nem fogunk éhen halni vagy teljes nyomorban tengődni, mert a szükségleteinket bőségesen kielégítették. Istenbe kellett helyeznem a bizalmamat, és megadni magam az akaratának és az útmutatásának, mint ahogy egy kisgyerek bízik az apjában.

Hartati Horthy:

A világba vetett hit

Egyszer, amikor alkalmam nyílt nagyon kötetlenül beszélgetni Bapakkal, elmeséltem neki, hogy néha latihan alatt és teljesen hétköznapi helyzetekben is, pl. egy taxiban ülve, a világ elhalványodik körülöttem, és az életemben minden fontos dolog lényegtelennek tűnik, mint egy nagyon beteg vagy haldokló embernél.

Bapak így válaszolt: „Igen! Van, aki azt mondja, a földi élet olyan, mint egy álom.” Elhallgatott, kinézett az S. Widjojo Központban lévő irodája ablakán, aztán hirtelen megfordult, egyenesen rám nézett, és nagyon határozottan azt mondta: „De amikor mi a világon vagyunk, HINNÜNK KELL BENNE!”

Kuswanda:

A nemek különbsége

Egy nap alkalmam nyílt elmodani Bapaknak, hogy a latihan gyakorlása eredményeképpen milyen melegséget érzek, amikor az emberekkel beszélgetek, különösen Subud tagokkal. Elmagyaráztam Bapaknak, hogy minél hosszabb ideje vagyok a Subudban, annál inkább változatos egyéniségű személyeknek tekintem az embereket, függetlenül attól, hogy nők vagy férfiak. Lehetséges-e – kérdeztem Bapaktól – hogy olyan emberi lényekké válunk, akiket nem annyira foglalkoztat a nemek különbsége, és akik az egyéni személyiség és nem a férfi vagy női nem alapján viszonyulnak egymáshoz?

Bapak határozott nemmel válaszolt a kérdésekre. Azt mondta, hogy a férfiak mindig vonzódni fognak a nőkhez és a nők a férfiakhoz. A nemek közötti különbség a természet alapja és Isten akarata, és ez az oka, hogy a férfiak és a nők külön latihanoznak.

Ez óta a magyarázat óta mindig próbálok emlékeztetni a Subud tagokat, hogy a férfiak és a nők szigorúan külön legyenek a lelki összejöveteleken, jelentkezői beszélgetéseken, megnyitásokon, és természetesen a latihanokon.

Ulfiah Brodjolukito:

Lelki házasság

(kivonat egy hosszabb cikkből)

Fiatalkoromban minden nap imádkoztam, hogy kapjak egy olyan férjet, aki visszavezet engem a Mindenható Isten útjára. És végül 34 évvel ezelőtt egy ilyen férfi kérte meg a kezemet. Házasságunk rendkívül harmonikus volt. Sosem gondoltam volna, hogy én, aki Franciaországban születtem és nevelkedtem, hozzámegyek valakihez a távoli Indonéziából.

Emlékszem, hogy az 1967-es első indonéziai látogatásom alkalmával láttam meg őt. Salamah Pope teraszán ültem, a teljes békesség állapotában, ami ritkaságnak számított nálam, mert fiatal koromban spirituálisan nyugtalan voltam, sok fájdalommal terhelve.

A szememet odavonzotta egy külföldi nők gyűrűjében álló férfi, aki éppen egy kongresszusra érkező vendégeket fogadott. Úgy éreztem, hogy „fulladozik”, és egy belső erő arra készítetett, hogy megkérjem, csatlakozzon hozzám és pihenjen egy kicsit. Furcsa módon, amikor leült mellém, megemelt engem, és a szívem megtelt egy erőteljes szeretetérzéssel iránta. Váratlanul olyan erősen beburkolta a szívemet, hogy a szobámba szaladtam, és sírni kezdtem, mert nem értettem az érzéseimet.

A második napon kopogtatott az ajtómon és megkérte a kezemet. Ahogy mellettem ült, egy fényt látott a fejemnél. Nem tudtam, mit válaszoljak a házassági ajánlatára.

Bapaknál keresett útmutatást, és elmagyarázta neki, hogy megismerkedett egy nővel, akinek az arcát tíz évvel ezelőtt látta latihanban. Jeleket kapott arra vonatkozólag, hogy várjon tíz évet. Várt, és én valóban megérkeztem Franciaországból. Aztán Bapak így szólt: „Igen, ez a házasság már megkötöttetett a Mennyben.” Aztán Bapak kikérdezett arról az élményről, amit a

terazon éreztem, mikor Brodjo először leült mellém. Elmeséltem neki, hogy olyan szeretetet éreztem, mint addig soha, semmilyen férfi iránt. Nem értettem, hogy ez hogy lehetséges. Noha a szemem látta, hogy Mas Brodjo alacsonyabb nálam, és se haja, se pénze nincs, a szeretet érzése mindent elsöprő volt.

Bapak nevetett, és azt válaszolta, hogy mivel még csak most érkeztem Franciaországból, még nem értem, hogy ez a szeretet egy nap teljesen be fog borítani engem.

Bapak azt is mondta, hogy a házasságunk fontos, a külföldiek és az indonézok erőteljes tiltakozása ellenére. Lelki házasság volt, az egyesült nemzetek szimbóluma. A házasság 50%-ban Isten akarata, a maradék 50%-ot pedig nekünk kell beteljesítenünk. Bapak azt mondta, hogy ez az én teszttem, és hogy később meg fogom érteni. Aztán egy gyönyörű jávai-muzulmán házasságkötési szertartást szerveztek nekünk, amit Bapak és Ibu Siti Sumari vezetett és tanusított.

Husein Rofé:

Az Aranykor

Bapak beszélt a lokális háborúkról, de később azt mondta, hogy el fog jönni az új lehetőségek Aranykora. Mielőtt Isten egy új üzenetet küld a világba, először szenvedésre kényszeríti az embert, különben nem értené meg a szükségét, hogy Istenhez forduljon, és éljen a lehetőséggel. Bapak hitt benne, hogy ha túl sok ember lenne a földön, pl. nem lenne elég élelem, akkor lenne valamilyen megoldás, egy katasztrófa, ami helyreállítaná az egyensúlyt. De nem akarta feleslegesen megijeszteni az embereket.

BAPAK ÉS A KULTÚRA

Melina Coulter:

Mennyei zene

1987. november 1.-én, a Halottak Hónapjában, a windsori kápolnában voltam. Felajánlottam Bapakért a misét és érte áldoztam.

Az Úrvacsora alatt valami zenefélét hallottam. Ahogy egyre tisztább lett, felismertem, hogy Bapakot hallom, amint a gambangon játszik és énekel. Csodálatos érzés volt, megtiszteltetés volt hallani. Számomra ez volt a bizonyíték, hogy Bapak a Mennyországban van, és én hallgatom, ahogy a Mennyben játszik és énekel.

Köszönöm Istennek ezt az élményt.

Helena Inglis:

Az ősök

Egy este, egy chilei találkozó alkalmával, egyedülálló élményben volt részünk. Bapak mesélt az őseiről és a dédnagyapja hangján énekelt arabul és ó-egyiptomiul. Nagyon megható volt. Aminah és Usman (Bapak rokonai) sírva fakadtak és kimentek a szobából. Később mondták, hogy még sosem hallották Bapakit így énekelni.

Hamidatun Sullivan:

Ábrahám és Mária

Évekkel ezelőtt Hartati Horthy és Hamidatun Sullivan tanuja volt egy nagyon személyes esetnek, amely Angliában történt, a Redington Road-on.

Bapak az Egyesült Királyságban tett látogatást, és én odamentem abba a londoni házba, ahol megszállt, hogy segítsek minél gördülékenyebbé tenni az ott tartózkodását. Örömmel fogadták a felajánlásomat, és beállítottak Ibu Ismana konyhájába dolgozni.

A második napon azt az instrukciót kaptam, hogy hagyjam a konyhai munkát és várjak a nappaliban. Körülbelül tízen váraoztunk ott, amikor Bapak belépett az ajtón és kulccsal bezárta maga után. Arra kért minket, hogy ülünk le a földre előtte és hallgassuk őt.

Erőteljes éneklést hallottunk, és amikor kinyitottuk a szemünket, Bapakit láttuk, aki ott állt és mosolygott. Elmagyarázta, hogy nem Bapak volt, aki énekelt, hanem egy ősrégi nyelven, jóval az írásos történelem előttről, Ábrahám próféta élő hangja volt.

Ismét kérte, hogy csukjuk be a szemünket és hallgassuk. Újabb éneket hallottunk, és Bapak később elmagyarázta, hogy ez Máriának, Krisztus anyjának a hangja volt, nem Bapaké. Ibu Sumari, Ibu Ismana, és Mas Usman mind az imádság pozíciójában térdepeltek, homlokuk a földet érintette. Mikor felemelték a fejüket, az igaz tanuk könnyei csorogtak az arcukon, és ez az átszellemült állapot számunkra is jól látható volt.

Leonard Hitchcock:

Bapak és a festő

Mikor Bapak először látta Harold Hitchcock festményeit Sharif Horthy hampsteadi házában, megkérdezte Shariftől, hogy ki festette őket, és hogy el lehetne-e őket szállítani Cilandakba. Bapak megjegyezte, hogy Haroldnak volt egy őse, aki áldást kapott Istentől, és egy magasabb szinten állt.

Évekkel később Harold Bapaknál volt meghallgatáson (Sharif fordított), és egy festményt ajándékozott Bapaknak. Elmesélte Bapaknak, hogy körbejárta a londoni galériákat a képeivel, de semmit nem tudott eladni, és hogy egy kicsit el volt keseredve. Bapak megjegyezte, hogy „egy prófétát sosem ismernek el a saját hazájában”, és hogy Harold világhírű lesz. Arra is emlékszem, hogy Harold azt mondta, hogy a képekkel kapcsolatban hallotta Bapakit a „hívős” szót említeni Sharifnak. Azt hitte, hogy a képek színvilágára vonatkozott, de később kiderült, hogy Bapak úgy értette, hogy a festményeinek hatalmában áll lehűsíteni és megnyugtatni a szenvedélyeket.

Faisal Sillem:

Kultúra

1969-ben Ramadan alatt, Bapak esténként gyakran beszélt a férfiaknak mindeféléről, és gesztusokkal illusztrálta, amit mondott. Egyszer csak olyan mozdulatokat tett a karjával és a lábával, mint valami csodálatos tánc, de olyan gyönyörű volt, olyan valódi, valami, ami nem volt látható soha azelőtt. Sosem látott senki egy színészt így játszani. Egy pár pillanatig tartott csak, egy pár gesztus. A lába. Ez volt minden. De annyira lenyűgöző volt, annyira különleges. Hirtelen valamit megnyitott bennem. Azt éreztem: „Aha, hát ezt érti az alatt, amikor a kultúráról beszél. A belső énből fakad.” Annyira csodálatosan ékesszóló volt, anélkül, hogy szavakba tudtam önteni.

Mardijah Tarantino:

Bapaknak táncolni

Egy évvel az után történt, hogy meghalt a kisbabám, és az azelőtti évben sokat táncoltam Bapaknak. Bapak gyakran táncoltatott a Dél-Amerikai tagok előtt, így ők is megmozdultak, vagy megmutatta nekik, hogy lehet így táncolni latihanban.

Nagyon megszoktam ezt a helyzetet, de ezen a bizonyos látogatáson ez volt az első alkalom. Emlékszem, Brazíliában történt. Felálltam, hogy táncoljak Bapaknak, Usman fordított. Bapak azt mondta: „Táncolj!” Ott álltam, és nem tudtam megmozdulni. Egy kicsit meghajoltam Bapak felé. Bapak megint: „Táncolj!” Nem ment. Megint meghajoltam. Usman: „Bapak azt kéri, táncolj!” Még akkor sem ment. Abban a pillanat töredékben realizáltam, hogy a gyerekeim elvesztése feletti gyászban vagyok, és emiatt nem tudok táncolni. Előtte soha nem éreztem gyászt, de akkor éreztem. És akkor Bapak elkezdett dobolni a székén, egy arab ritmust. Ez az arab ritmus áthatott engem. Mindent megtört. Olyan volt, mint amikor megtörik a jég, megtörte a gyászt, mindent megtört, és akkor táncban törtem ki. Be volt fejezve. Nagyon különleges volt: csak egy rövid kis arab ritmussal az ujjai dobolásával.

